

Ešebno zvitkos le kralengro

Le Davidoskro phuripen

¹ Sar o David sas igen phuro, sas les šil, a kajte thovkerenas pre leste o deki, našti roztačolas.

² Leskre služobníka leske phende: „Kampel prekal amaro kralis the raj te arakhel pačivala terňa džuvľa, savi pes pal leste starinela a kerela pašal leste. Pašľola paš leste a avke amaro raj the kralis roztačola.“

³ Avke rodenas šukar terňa džuvľa andre calo Izrael, arakhle la Abišag andral o Šunem a ande la ko krališ.

⁴ Odi terňi džuvľi sas igen šukar. Starinelas pes pal leste a kerelas pašal leste, ale o kralis laha na pašľolas sar romňaha.

O Adonijah kamel te ačhel kraliske

⁵ O Adonijah, la Chagitakro čhavo, pes hazdelas upre a phenelas: „Me avava kralis!“ Stradľa peske maribnaskre verdana, muršen pro graja the penda (50) muršen, save denašenas angle leste.

⁶ O David leske šoha andre ňisoste na dovakerelas: „Soske oda keres?“ Ov sas igen šukar a uľiľa pal o Absolon.

⁷ Ov sas dovakerdo le Joaboha the le rašaha le Ebjataroha. On ačhenas vaš o Adonijah.

⁸ Ale o rašaj Cadok na sas le Adonijoha, aňi le Jehojadoskro čhavo o Benajah, aňi o prorokos

Natan, aňi o Šimej, aňi o Rei, aňi o stražňika le Davidoskre.

⁹ Andre jekh džives o Adonijah obetinelas le bakren, gurunňen the thule terne gurunňen paš o bar Zochelet, so hino paš o prameňis En-Rogel. Vičinda savore peskre phralen, le kraliskre čhaven the savoren andral o kmeňos Juda, so služinenas le kraliske,

¹⁰ ale na vičinda le proroken le Natan the le Benajah, aňi le stražňiken, aňi peskre phrales le Šalamun.

O Natan the e Batšeba anglo kralis

¹¹ O Natan phenda le Šalamunoskra dake la Batšebake: „Tu na šundal, hoj la Chagitakro čhavo o Adonijah ačhila kraliske? Ale amaro raj o David pal oda aňi na džanel!

¹² Av manca, phenava tuke, sar šaj aven zachraňimen tu the tiro čhavo o Šalamun.

¹³ Dža ko David a phen leske: ‚Či mange na ilal vera, rajeja miro the kralina, hoj miro čhavo o Šalamun ačhela kraliske pal tute a hoj ov bešela pre tiro tronos? Soske akor ačhila o Adonijah kraliske?‘

¹⁴ Medik ode vakereha le kraliha le Davidoha, me džava pal tu a phenava, hoj hin avke, sar phenes.“

¹⁵ Avke e Batšeba geľa andro kher paš o kralis. O David sas imar igen phuro a e Šunemčanka Abišag pašal leste kerelas.

¹⁶ E Batšeba bandila dži tele a pozdravinda le kralis.

O kralis latar phučľa: „So kames?“

17 Oj leske odphenda: „Rajeja miro, ilal mange vera pre tiro RAJ the Del: ‚Tiro čhavo o Šalamun ela kralis pal mande, ov bešela pre miro tronos.‘

18 Ale akana o Adonijah ačhila kraliske a tu pal ada aňi na džanes, rajeja miro the kralina.

19 Ov obetinda igen but gurunnen, thule terne gurunnen the le bakren. Vičinda savore tire čhaven, le rašas le Ebjatar the le slugadengre velitelis le Joab, ale le Šalamun na vičinda!

20 Akana, rajeja miro the kralina, savore manuša andral o Izrael užaren pre tu, hoj te džanen, ko ela kralis a bešela pal tu pro tronos.

21 Te tu ada na kereha, rajeja miro the kralina, ta palis, sar tu mereha, man the mire čhas le Šalamun lena vaš ola, ko kerde namištes.“

22 Medik vakerelas le Davidoha, avla andre o prorokos o Natan.

23 Vareko phenda le kraliske: „Hino kade o prorokos o Natan.“ Sar avla anglo David, bandila le mujeha dži pre phuv.

24 Palis lestar phučla: „Rajeja miro the kralina, phendal tu, hoj o Adonijah ačhela pal tu kralis a bešela pre tiro tronos?

25 Adadžives geľa tele a obetinda igen but gurunnen, terne thule gurunnen the le bakren. Vičinda peske savore tire čhaven, le velitelen upral o slugada the le rašas le Ebjatar a ode chan, pijen a vičinen: ‚Mi dživel o kralis Adonijah!‘

26 Ale na vičinda aňi man, tire služobnikos, aňi le Cadok, aňi le Jehojadoskre čhas le Benajah, aňi le Šalamun.

²⁷ Rajeja miro the kralina, kerđal oda tu avke? A na diňal amenge te džanel, ko ela kralis a bešela pal tu pro tronos?“

O Šalamun ačhel kraliske

²⁸ Akor o David prevakerđa: „Vičinen mange la Batšeba!“ Avke avla ko kralis a zaačila angle leste.

²⁹ O David phendā: „Avke sar dživel o RAJ, savo man cirdňa avri andral dojekh miro pharipen,

³⁰ mek adadžives kerava oda, so tuke phendom andre vera anglo RAJ, anglo Del le Izraeloskro, hoj tiro čhavo o Šalamun ela kralis pal mande a bešela pre miro tronos.“

³¹ Akor e Batšeba bandila le mujeha dži pre phuv, diňa le David pačiv a zvičindā: „Mi dživel miro raj the kralis o David pro furt!“

³² Palis o David phendā: „Vičinen mange le rašas le Cadok, le prorokos Natan the le Jehojadoskre čhas le Benajah!“ Sar avle anglal leste,

³³ o David lenge phendā: „Len tumenca tumare rajeskre služobňiken a thoven te bešel mire čhas le Šalamun pre mulica a lidžan les tele paš o prameňis Gichon.

³⁴ Ode les o rašaj o Cadok the o prorokos Natan pomazinena kraliske upral o Izrael. Akor zatrubinen pro rohos a zvičinen: „Mi dživel o kralis o Šalamun!“

³⁵ Tumen džan pal leste. Ov avela a bešela pre miro tronos a kralinela pal mande, bo les ačhadom, hoj te lidžal o Izrael the e Juda.“

³⁶ O Benajah odphenda le kraliske: „Amen! Mi del o Del, o RAJ mire kraliskro the rajeskro, hoj pes oda avke te ačhel!

³⁷ Avke sar o RAJ sas mire rajeha the kraliha, mi el the le Šalamunoha a leskro tronos mi el bareder sar le Davidoskro, mire rajeskro.“

³⁸ O rašaj o Cadok, o prorokos Natan, o Benajah, o Keretana the o Piletana gele tele, thode te bešel le Šalamun pre le Davidoskri mulica a lidžanas les paš o prameñis Gichon.

³⁹ O Cadok iła andral le RAJESKRO Stanos o rohos le olejoha a pomazinda le Šalamun. Paľis zatrubinde a savore manuša zvičinde: „Mi dživel o kralis o Šalamun!“

⁴⁰ Savore manuša džanas pal leste andro Jeruzalem a bašavenas pro flauti a radisaľonas avke zorales, hoj e phuv zarazisaľila.

O Adonijah daral le Šalamunostar

⁴¹ Šunda oda o Adonijah the savore, ko ode sas vičimen, ipen akor, sar dochale pre hoscina. Sar o Joab šunda o trubi, phučľa: „So hin ajsi bari vika andro foros?“

⁴² Mek vakerelas, sar jekhvareste avľa o Jonatan, o čhavo le rašaskro le Ebjataroskro. O Adonijah leske phenda: „Ča av, se kajso lačho manuš sar tu mušinel te anel o lačho hiros.“

⁴³ „Na, na anav!“ odphenda leske o Jonatan. „Amaro raj, o kralis David, ačhađa le Šalamun kraliske!

⁴⁴ O David bičhađa le rašas le Cadok, le prorokos Natan, le Benajah, le Keretanen the le

Piletanen, hoj te džan le Šalamunoha. On les thode pre le Davidoskri mulica.

⁴⁵ O Cadok le Natanoha les paš o Gichon pomazinde kraliske. Avle odarik pale radišagoha a andre calo foros hin bari vika. Kada, so šundan, hin odi vika.

⁴⁶ O Šalamun imar bešel pro tronos le kraliskro.

⁴⁷ Mek the le Davidoskre služobnika avle te presikavel e pačiv amare rajeske, le kraliske Davidoske. Phende: „Mi kerel tiro Del, hoj te el le Šalamunoskro nav slavneder sar tiro, a leskro tronos mi el bareder sar tiro!“ Akor o David bandiła pro hadžos

⁴⁸ a phenda: „Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, hoj mange adadžives diňa te dikhel le kralis, savo adadžives zabešla vaš ma pre miro tronos!“

⁴⁹ Avke savore, ko sas pre hoscina ko Adonijah predarandile, uštife a rozgele pes.

⁵⁰ The o Adonijah pes daralas le Šalamunostar, vašoda geła andro stanos le RAJESKRO a chudňa pes le oltariskre rohendar.

⁵¹ Le Šalamunoske phende: „Dikh! O Adonijah daral le kralistar le Šalamunostar, bo pes chudel le oltariskre rohendar a mangel: „Akana mange o Šalamun mi lel vera, hoj na dela te murdarel peskre služobnikos la šablaha.““

⁵² O Šalamun odphenda: „Te pes likerela pačivalones, aňi bal pal o šero leske na perela. Ale te man dodžanava, hoj vareso nalačo kerđa, merela!“

⁵³ Avke les o Šalamun diňa te lidžal het pašal o oltaris. Sar palis o Adonijah avla te bandol anglo kralis, o Šalamun leske phenda: „Dža khere.“

2

O posledna lava le Davidoskre

¹ Sar o David džanelas, hoj leskro meriben hino pašes, prikazinda peskre čhaske le Šalamunoske kada:

² „Me imar džav pal kadi phuv avke sar dojekh manuš, ale tu av zoralo a liker tut sar murš.

³ Doliker o prikazaňa le RAJESKRE, tire Devleskre. Phir pal leskro drom a doliker leskre lava, prikazaňa the savoro, so hin pisimen andro zakonos le Mojžišoskro. Te kada dolikereha, palis tuke avela avri savoro, so kereha, všadzik, kaj džaha.

⁴ Avke o RAJ dolikerela oda lav, so man diňa: ‚Te tire čhave dživena avke, sar me kamav, a te phirena angle mande pačivalones, cale jileha the caľa dušaha, ela furt vareko tira famelijatar pro tronos andro Izrael.‘

⁵ Tu džanes, so mange kerđa o Joab, la Cerujakro čhavo, sar murdardä mire duje izraelike velitelen: Le Abner, le Neroskre čhas, the le Amasa, le Jeteroskre čhas. Murdardä len avke, sar te ulehas andro mariben, ale sas o smirom. Oleha meľardä le rateha o sirimos pašal peste the o sandalki pre peskre pindre.

⁶ Se tu džanes, so te kerel! Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom te merel.

⁷ Ale le Barzilajoske andral o Gilead ker ada: Presikav o jileskeriben leskre čhavage. Mi

chan jekhetane pašal tiro skamind, bo on ke ma sas jileskre akor, sar denašavas anglal tiro phral Absolon.

⁸ Hin kade the o Benjaminčanos Šimej, o čhavo le Geraskro andral o Bachurim. Ov man igen prekošla andre oda džives, sar džavas andro Machanajim. Ale palis avla anglal ma paš o pañi Jordan a ode leske diñom vera anglo RAJ, hoj les na murdarava la šablaha.

⁹ Ale akana ma muk les bijal o trestos. Tu sal godaver murš a džanes, so leha te kerel. Ma muk les, hoj te sphurol a andro smirom te merel.“

Le Davidoskro meriben

¹⁰ Palis o David muľa a parunde les paš peskre phure dada andro Foros le Davidoskro.

¹¹ O David kralinelas upral o Izrael saranda (40) berš; efa berš andro Hebron a tranda the trin (33) berš andro Jeruzalem.

¹² Avke o Šalamun bešla pro tronos peskre dadeskro le Davidoskro a leskro tronos ačhiľa igen zoralo.

O Adonijah murdardo

¹³ Andre jekh džives geľa la Chagitakro čhavo o Adonijah te dikhel le Šalamunoskra da la Batšeba. Oj lestar phučľa: „Aves andro smirom?“

Ov odphenda: „He, andro smirom.

¹⁴ Kamav tutar vareso te phučel.“

„Vaker,“ phenda leske e Batšeba.

¹⁵ Ov phenda: „Se tu džanes, hoj o krališagos majinda te el miro a hoj savore manuša andral calo Izrael peske man kidle avri kraliske. Ale

o krališagos mandar sas odilo a sas dino mire phraleske, bo o RAJ leske les diña.

¹⁶ Akana, hin man jekh mangipen. Ker mange ada!“

„Vaker!“ oj phenda leske.

¹⁷ Avke ov phenda: „Privaker tut vaš ma ko Šalamun, hoj mange te del la Abišag andral o Šunem romňake. Tuke na phenela na.“

¹⁸ „Mištes,“ odphenda leske e Batšeba, „privakerava man vaš tu ko kralis.“

¹⁹ Palis, sar avla e Batšeba ko Šalamun te privakerel pes vaš o Adonijah, o Šalamun uštıla pal o tronos a bandıla angle late. Avke bešla pale pro tronos a thođa the la te bešel pro tronos pal peskri čači sera.

²⁰ Avke leske oj phenda: „Kamav tutar jekh cikňi veca, hoj te keres prekal ma!“

„Phen, so kames, a me oda kerava, daje miri,“ phenda lake o Šalamun.

²¹ Oj phenda: „Mi den la Abišag andral o Šunem romňake tire phraleske le Adonijoske.“

²² „Soske manges prekal o Adonijah la Abišag?“ phučla latar o Šalamun. „Se mang the o krališagos, bo ov hino miro phureder phral a leha hino o rašaj o Ebjatar the la Cerujakro čhavo o Joab!“

²³ Androda o kralis o Šalamun iła vera anglo RAJ: „O Del man zorales mi marel, te o Adonijah na počinela peskre dživipnaha vaš kadi veca, so mandar mangelas.“

²⁴ Avke sar dživel o RAJ, savo man thođa pro tronos mire dadeskro a savo mange kerđa

savoro avke, sar phendā, o Adonijah mušinel mek adadžives te merel.“

²⁵ Palis o Šalamun bičhađa le Jehojadoskre čhas le Benajah te murdarel le Adonijah. Ov geľa a murdarđa les.

O Ebjatar bičhado khere

²⁶ Le Ebjataroske o Šalamun phendā: „Dža pre tire mali andro Anatot, bo zaslužines tuke te merel. Ale adadžives mek tut na murdarava, bo tu lidžahas le RAJESKRI archa angle miro dad David a lidžahas leha leskre pharipena, so les sas.“

²⁷ Avke le Ebjatar premukľa andral e rašajiko služba, so kerelas anglo RAJ. Avke pes ačhiľa oda, so o RAJ phendā andro šilo pre le Eliskri famelija.

O Joab murdardo

²⁸ Sar o hiros pal oda avľa dži ko Joab, ov darandila, bo pes likerelas le Adonijoha, kajte angloda na sas le Absolonoha. Avke denašla andro stanos le RAJESKRO a ode pes chudňa le oltariskre rohendar.

²⁹ Le Šalamunoske phende, hoj o Joab denašla andro stanos le RAJESKRO a hoj hino paš o oltaris. O Šalamun bičhađa varekas ko Joab, hoj lestar te phučel: „Soske denašlal paš o oltaris?“

Ov odphendā: „Daravas tutar, vašoda denašlom paš o RAJ.“

O Šalamun phendā le Jehojadoskre čhaske le Benajoske: „Dža a murdar les!“

³⁰ Avke ov geľa paš o stanos le RAJESKRO a phendā: „O kralis phenel, av avri!“

Ale o Joab odphendā: „Na, me kade merava.“

O Benajah geľa te phenel le kraliske, so phenda o Joab.

³¹ „Ker avke, sar kamel!“ phenda leske o kralis. „Murdar les ode a parun les! Avke khoseha pal ma the pal miri famelija o ņevinno rat, so o Joab ĉhorda avri.

³² Bo akana o RAJ leske visarel pale vař o rat, so ĉhorda avri akor, sar murdarda la řablaha duje murřen, save sas buter ĉaĉipnaskre the feder sar ov. Kajte miro dad na dźanelas pal oda, murdarda le ĉhas le Neroskres le Abner, savo sas velitelis upral o slugada andro Izrael, the le ĉhas le Jeteroskres le Amasa, savo sas velitelis upral o slugada andre Judsko.

³³ Lengro rat mi perel pro řero le Joaboske the pre leskro potomstvos pro furt. Ale le Davidoskre potomstvos, leskra famelija the leskre tronos mi el le RAJESKRO smirom pro furt.“

³⁴ Avke o Benajah geľa, demada le Joab a murdarda les. Palis les parunde pař leskro kher pre puřta.

³⁵ Avke o řalamun pre le Joaboskro than aĉhada veliteliske upral o slugada le Jehojadoskre ĉhas le Benajah a le Cadok rařaske vař o Ebjatar.

O řimej murdardo

³⁶ Palis o řalamun diņa te viĉinel ke peste le řimej a phenda leske: „Aĉhav tuke kher andro Jeruzalem, beř ode a ņikhaj odarik ma dźa!

³⁷ Ale andre oda dźives, sar odarik dźaha het a predźaha o paņi Kidron, ĉaĉes mereha! A korkoro aveha vinnovato vař tiro meriben.“

³⁸ O Šimej leske odphenda: „Oda lav, so phendał, rajeja miro the kralina, hino lačo a me kerava avke, sar phendał.“ Avke o Šimej ačila but časos andro Jeruzalem.

³⁹ Palis pal o trin berš le Šimejoske denašle duj sluhi ko Gatsko kralis ko Achiš, saveske sas dad o Maachah. Sar le Šimejoske phende, hoj leskre sluhi hine andro Gat,

⁴⁰ bešla pro somaris a geła ko Achiš andro Gat len te rodel. Sar len arakhła, anda len pale khere.

⁴¹ Sar o Šalamun šunda, so o Šimej kerda,

⁴² bičhada vaš leske a phenda: „Či mange na ilal vera anglo RAJ a či me tuke na phedom, hoj te džaha avri andral o Jeruzalem varekhaj avrether, hoj čačes mereha? A tu korkoro mange phendał, hoj oda lav, so šundał, hino lačo.

⁴³ Soske na dolikerdał odi vera, so mange ilal anglo RAJ, aňi oda, so tuke prikazindom?

⁴⁴ Pridžan tuke savoro nalačhipen, so kerdal mire dadeske le Davidoske. Akana o RAJ tuke visarela pale oda savoro!

⁴⁵ Me, o Šalamun, som kralis a o RAJ man požeňinela a kerela, hoj le Davidoskro tronos ela zoralo pro furt.“

⁴⁶ Palis o Šalamun phenda le Benajoske: „Dža a murdar le Šimej.“ Ov geła, demađa les a murarda. Avke o krališagos sas zoralo andre le Šalamunoskre vasta.

O Šalamun mangel o godaveripen le RAJES-TAR

¹ O Šalamun ačhila džamutro le Faraonoskro, le kraliskro andral o Egipt, bo peske il'a leskra čha romňake. And'a peske la andro Foros le Davidoskro, medik na dokerda peskro palacis, o Chramos le RAJESKRO the o muri pašal o Jeruzalem.

² O manuša anenas o obeti pro uče thana, bo mek na sas dokerdo o Chramos prekal o RAJ.

³ O Šalamun kamelas le RAJES. Likerelas pes pal o prikazaňja, save les diňa leskro dad o David, ale the avke mek anelas obeti pro uče thana a labarelas ode o voňava obeti.

⁴ Jekhvar o kralis geľa te obetinel andro Gibeon, bo ode sas nekfeder ačhado učo than pro lašariben. Pre oda oltaris o Šalamun obetinda 1 000 labarde obeti.

⁵ Ode pes leske rači andro suno sikađa o RAJ, o Del, a phenda: „So kames, hoj tut te dav?“

⁶ O Šalamun odphenda: „Tu presikađal baro lačhipen tire služobňikoske le Davidoske, mire dadeske, bo ov sas verno, čačipnaskro the pačivalo ke tu. Oda baro lačhipen leske presikađal the akor, sar les diňal čhas, savo adadžives bešel pre leskro tronos.

⁷ No akana, RAJEJA, Devla miro, tu ačhađal tire služobňikos kraliske pal miro dad David, ale me som terňo murš a na džanav, sar mištes te lidžal le manušen.

⁸ Akana me som kade maškar tire avrikidle manuša, save hine ajci but, hoj pes len na del te zgenel aňi te zrachel.

⁹ Mangav tut, de man godi, sar te lidžal tire manušen, hoj te sprindžarav, so hin lačo a so nalačo. Bo ko šaj lidžal kada baro narodos?“

¹⁰ Le RAJESKE sas pre dzeka, so peske o Šalamun mangla.

¹¹ Phenda leske: „Mištes kerdal, hoj tuke na manglal baro dživipen, aňi o barvalipen, aňi o meriben tire űeprijatelengro, ale manglal tuke o godaveripen, hoj mištes te sudzines.

¹² Vašoda kerava avke, sar mandar manglal. Dava tut baro godaveripen, hoj savoro te rozprindžares; ajso godaveripen, savo mek šoha űikas anglal tu na sas aňi na ela.

¹³ Dava tut the oda, so mandar na manglal: O barvalipen the e slava – avke, hoj andre calo tiro dživipen űiko le kralendar na ela ajso sar tu.

¹⁴ Te phireha pal mire droma a te dolikeraha mire zakoni the prikazaňja avke, sar oda dolikerelas tiro dad o David, dava tuke te dživel but berša.“

¹⁵ Androda o Šalamun uštila andral o soviben a avla pre oda, hoj o RAJ vakerelas leha andro suno.

Palis geľa andro Jeruzalem a ačhađa pes angle archa le RAJESKRA zmluvakri. Anda ode o labarde the o smiromoskre ožeti a kerđa hoscina prekal savore peskre služobňika.

Le Šalamunoskro godaveripen

¹⁶ Jekhvar avle ko Šalamun duj džuvlija, save sas lubňa, a ačhile anglal leste.

17 Jekh lendar phenda: „Ó, rajaja miro, me bešav kala džuvlaha jekhetane andre jekh kher. Sar mange uliła miro muršoro, oj sas paš oda.

18 Palis pro trito džives the lake uliła muršoro. Samas andro kher ča duj džeňa a ňiko aver ode na sas.

19 Ale kala džuvlake o muršoro rači muła, bo oj pre leste pašliła.

20 Pal jepaš rat, medik me sovavas, oj uštila a iła pašal ma mire čhavores. Thoda les paš peste a peskre mule čhavores thoda paš mande.

21 Sar tosara uštilom a kamlom te del le čhavores te pijel, dikhlom, hoj sas mulo. Ale sar vidňisalolas, obdikhlom les feder a avlom pre oda, hoj oda nane miro čhavoro, savo mange uliła.“

22 No oki džuvli phenelas: „Na! Miro čhavoro hino oda, so dživel, a tiro hino oda mulo!“

A pale oki džuvli phenelas: „Na, oda nane čačo! Tiro hino oda mulo a miro oda, so dživel!“

Kavke pes vesekedinenas anglo kralis.

23 O kralis phenda: „Kadi phenel: ‚O džido čhavoro hino miro a o mulo tiro‘ a oki dujto phenel: ‚O mulo čhavoro hino tiro a o džido miro.‘“

24 Avke o kralis phenda: „Anen mange e šabla!“ Sar leske ande e šabla,

25 phenda: „Prečhinen ole čhavores pro jepaš a den jepaš jekhake a jepaš avrake!“

26 Ola džuvlake, savi sas čačes daj le džide čhavoreskri, avla andro jilo baro pharipen, bo igen kamelas peskre čhavores, a vašoda phenda le kraliske: „Mangav tut, rajaja miro, den lake ole džide čhavores a ma murdaren les!“

Ale oki dujto džuvli phenda: „Na ela aňi miro aňi tiro. Prečhinen les pro jepaš!“

²⁷ Avke o Šalamun phenda: „Ma murdaren les, ale den les ola džuvlake, savi kamel, hoj te dživel. Oj hiňi čačes leskri daj!“

²⁸ Sar pes calo Izrael dodžanla pal oda, so kerđa o Šalamun, denas les bari pačiv, bo dikhle, hoj hin andre leste le Devleskro godaveripen te rozsudzinel spravodlivones.

4

Le Davidoskre služobňika

¹ O Šalamun ačhila kraliske upral calo Izrael.

² Kala sas leskre bare uradňika:

O Azarijah, le Cadokoskro čhavo, sas o rašaj.

³ O Elichoref the o Achijah, le Šišoskre čhave, sas pisara andro palacis.

O Jošafat, le Achiludoskro čhavo, sas o matrikaris.

⁴ O Benajah, le Jehojadoskro čhavo, sas o velitelis upral o slugađa.

O Cadok the o Ebjatar sas o rašaja.

⁵ O Azarijah, le Natanoskro čhavo, sas o baro guverneris upral o krajengre guvernera.

O Zabud, le Natanoskro čhavo, sas rašaj the le kraliskro radcas.

⁶ O Achišar sas o uradňikos upral o služobňika andro palacis.

O Adoniram, le Abdoskro čhavo, sas velitelis upral o robotňika, save sas ispidle andre buči.

⁷ O Šalamun ačhađa dešuduj (12) guverneren upral o kraji andre calo Izrael, save pes stari-nenas pal o chaben prekal o kralis the calo palacis. Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš pre calo čhon chaben andre le kraliskro palacis.

⁸ Kala hin lengre nava the kraji:

O Ben-Chur andro Efracimika brehi;

⁹ o Ben-Deker andro Makac, Šaalbim, Bet-Šemeš, Elon the Bet-Chanan;

¹⁰ o Ben-Chesed andro Arubot, Socho the cali phuv Chefer;

¹¹ o Ben-Abinadab andro Nafat-Dor – leskri romñi sas e Tafat, le Šalamunoskri čaj;

¹² o Baanas, le Achiludoskro čhavo, andro fori Taanach the Megido the andre calo Bet-Šean, so hino paš e Caretan teleder le Jezreelostar, khatar o Bet-Šean dži ke Abel-Mechola the dži pal o Jokmeam;

¹³ o Ben-Geber andro foros Ramot-Gilead – sas les o gava le Jairoskre, le Menašeskre, andro Gilead, mek the e phuv Argob andro Bašan – ode sas šovardeš (60) bare fori le murenca, pre save sas o bronzune brani;

¹⁴ o Achinadab, le Idoskro čhavo, andro Machanajim;

¹⁵ o Achimaac andro Naftali – le Achimaacoske sas romñi e Basemat, le Šalamunoskri čaj;

¹⁶ o Baanas, le Chušajoskro čhavo, andro Ašer the Alot;

¹⁷ o Jošafat, le Paruachoskro čhavo, andro Jisachar;

¹⁸ o Šimej, le Elaskro čhavo, andre phuv Benjamin;

¹⁹ the o Geber, le Urihoskro čhavo, andre phuv Gilead, kaj sas o amorejiko kralis o Sichon the o bašaniško kralis o Og.

Upral savore kraji sas jekh baro guverneris.

²⁰ O Judejci the o Izraeliti sas ajci but sar e poš paš o moros. Sas lenge mištes, bo len sas, so te chal a te pijel.

5

O krališagos le Šalamunoskro barvalol

¹ O Šalamun kralinelas upral savore krališagi le paňestar Euftrat džič paš e phuv le Fil-ištincengri a mek the džič paš e egiptsko hraňica. On anenas le Šalamunoske o daňe a služinenas leske pal calo leskro dživipen.

² Le Šalamunoske džalal pro džives eňa toni nekfeder aro the dešuochto (18) toni thulo aro,

³ deš thule gurumňa, biš (20) terne gurumňa, save pes pašinenas pre maľa, šel (100) bakre, mek the o jeleňa, o sarni the o avričalarde kachňa.

⁴ Vašoda, hoj sas kralis upral savore narodi pre zapadno sera le paňestar Euftrat, le Tifsachostar džič andre Gaza, sas les smirom savore narodendar, save bešenas pašal leste.

⁵ Medik o Šalamun kralinelas, o manuša andre cali Judsko the Izrael – andral o Dan džič andre Beer-Šeba – dživenas bi e dar a dojekhes sas viňica the figovňikos.

⁶ Le Šalamun sas maštalñi prekal o 40 000 graja, save cirdenas o verdana, the 12 000 murša pro graja.

⁷ Leskre guvernera pes starinenas pal o chaben prekal o kralis the prekal calo palacis. Dojekh lendar anelas andral peskro krajos jekhvar andro berš chaben pre calo čhon andre le kraliskro palacis. On dodikhenas pre oda, hoj nič te na chibalinel.

⁸ Avke dojekh guverneris anelas ode, kaj kam-pelas, o kotor peskre jačmeñistar the peskre phusestar prekal o graja the prekal ola džviri, so cirdenas o zaprahi.

Le Šalamunoskro godaveripen

⁹ O Del diña le Šalamun o godaveripen, o prindžaripen the ajso achaluvipen, hoj pes oda aňi na delas te zrachel avke sar e poš paš o moros.

¹⁰ Leskro godaveripen sas bareder sar o godaveripen savore manušengro pro Vichodos a bareder sar savoro godaveripen le Egiptoskro.

¹¹ Sas godaveder sar savore manuša the sar o Ezrachitas o Etan the sar o čhave la Macholakre – o Heman, o Kalkol the o Dardas. Avke o hiros pal leste džalas maškar savore narodi, save ode sas.

¹² Sthoda 3 000 prislovja the 1 005 giľa.

¹³ Vakerelas pal o stromi – le libanoňike cedrostar dži ko izopos, so barol pro muri. Vakerelas the pal o džviri, pal ola, save pes cirden pal e phuv, pal o čirikle the pal o ribi.

¹⁴ O manuša andral savore narodi avenas te šunel le Šalamunoskro godaveripen.

Bičhavenas len o kraľa andral savore phuva pro svetos, save pes došunenias pal leskro godaveripen.

O Šalamun pes pripravinel te ačhavel o Chramos

¹⁵ Sar pes o kralis Chiram andral o Tir došundā, hoj le Šalamun pomazinde kraliske pal leskro dad, bičhadā ke leste peskre uradņiken, bo ov sas furt le Davidoskro prijatelīs.

¹⁶ Palīs o Šalamun diņa te phenen le Chiramoske:

¹⁷ „Džanes, hoj miro dad o David našti ačhadā o Chramos pre pačiv le RAJESKE peskre Devleske anglo maribena le narodenca, save bešenias pašal leste, medik leske len o RAJ na thođā tel o pindre.

¹⁸ Ale akana man o RAJ, miro Del, diņa o smirom savore narodendar, save bešen pašal ma, a imar man nane ņeprijatelīs a na mušinav man ņikastar te daral.

¹⁹ Vašoda kamav te ačhavel o Chramos pre pačiv le RAJESKE, mire Devleske, avke sar o RAJ phendā mire dadeske le Davidoske: ‚Tiro čhavo, saves thovava pro tronos pal tu, ačhavela o Chramos pre pačiv mire naveske.‘

²⁰ Akana bičhav tire muršen, hoj mange te čhingeren andro Libanon o cedroskre kašta. Mire murša kerena jekhetane tire muršenca a me lenge počinava ajci, keci pheneha. Se tu mištes džanes, hoj amare murša na džanen te kerel le kaštenca avke sar o Sidončana.“

21 Sar o Chiram šunda le Šalamunoskre lava, radišagoha zvinčinda: „Mi el adadžives lašardo o RAJ, bo diña le David godavere čhas, hoj te lidžal kada baro narodos.“

22 O Chiram diña te phenel le Šalamunoske:

„Šundom oda, so mange phende tire murša. Kerava savoro, so mandar kames: Dava tut cedroskre the sosnakre kašta.

23 Mire murša len anena andral o Libanon dži paš o moros. Ode o kašta sphandena ke peste jekhetane a bičhavava len prekal o moros pre oda than, kaj kameha. Ode len mire murša rozphandena a tumen peske len odarik šaj len. Ale tu palis doliker oda, so me kamav, hoj andro miro palacis dodavkereha o chabena.“

24 Avke o Chiram le Šalamunoske dodelas ajci cedroskre the sosnakre kašta, keci kamelas.

25 O Šalamun delas le Chiram sako berš andre leskro palacis 2 000 toni pšeniča the 400 000 litri olivovo olejos.

26 O RAJ požehňinda le Šalamun godaveripnaha, avke sar les diña lav. Sas andro smirom le Chiramoha a phandle maškar peste zmluva.

27 Palis o Šalamun ispidelas andre buči pro Chramos 30 000 muršen andral calo Izrael.

28 Ačhađa le Adoniram, hoj te lidžal o buča. Le muršen rozdelinda andro trin partiji po 10 000 murša. Dojekh partija kerelas jekh čhon andro Libanon a palis sas duj čhon khere.

29 Le Šalamun sas 80 000 kamenara andro verchi, the 70 000 murša, save hordinenas o materijalos.

³⁰ Ačhađa upral lende 3 300 veliteľen, save len lidžanas andre buči.

³¹ Avke lenge phenda o Šalamun, hoj te keren bare kvadri le lače barendar, hoj lendar te keren o zakladi pro Chramos.

³² Le Šalamunoskre murša, le Chiramoskre murša the o murša andral o Gebal pripravinenas o kašta the o bara prekal o Chramos.

6

O Šalamun ačhavel o Chramos

¹ O Šalamun chudňa te ačhavel o Chramos le RAJESKE štar šel the ochtovardeš (480) berš pal oda, sar o Izraeliti gele avri andral o Egipt, akor, sar kralinelas andro Izrael imar štarto berš, andro dujto čhon Ziv.

² O Chramos, so ačhavelas o Šalamun le RAJESKE, sas 27 metri džindardo, 9 metri buchlo the 1 350 centimetri učo.

³ E veranda anglo Chramos sas 450 centimetri džindardi a sas buchli 9 metri - ajci keci o Chramos.

⁴ Andro Chramos diňa te kerel oblaki, so andral sas buchleder sar avral.

⁵ Paš o avrune muri pašal o trin seri le Chramoskre docirdňa učo kher trine poschodenca a sas andre the aver khera.

⁶ O teluno poschodje sas buchlo 220 centimetri, o dujto sas buchlo 270 centimetri a o upruno 310 centimetri. Pašal le chramoskro muros mukla avri schodos pro dojekh poschodje a thovelas o hredi pre ola schodi, hoj te keren e podlaha.

⁷ O bara sas imar pripravimen andro lomos, a vašoda na šundolas o čokana, o dlati, aňi űisave trastune sersami, sar ačhavenas o Chramos.

⁸ Andro teluno poschodje pes džalas andre pal e južno sera le Chramoskri a odarik pes džalas upre le garadičenca andro maškaruno the upruno poschodje.

⁹ Sar dokerđa o Chramos, kerđa e strecha le hranolendar the le deskendar, so sas le cedrostar.

¹⁰ O trin poschodja pašal o chramoskre muri sas dojekh uče 220 centimetri a sas spojimen le Chramoha le cedroskre hranolenca.

¹¹ Akor o RAJ prevakerđa ko Šalamun:

¹² „A pal oda Chramos, so ačhaves, džan, hoj te dolikereha savore mire zakoni the prikazaňja a te tut likereha pal mire lava, me tuke dolikerava miro lav, so diňom tire dades le David.

¹³ Bešava maškar o Izraeliti a na omukava mire manušen le Izrael.“

O Chramos hino dokerdo

¹⁴ Kavke dokerđa o Šalamun e buči pro Chramos.

¹⁵ O androne fali sas obthode le cedroskre deskenca la phuvatar dži o stropos a e phuv sas kerdi le sosnakre kaštestar.

¹⁶ Kerđa prička le cedroskre kaštestar 9 metri le palune murostar andro Chramos a avke pal e prička sas o Neksveteder than.

¹⁷ E hlavno sala anglo Neksveteder than sas 18 metri džindardi.

¹⁸ O Chramos sas andral obthodo le cedroskre kašteha, so sas avrirandlo le prajtenca the le kvitkenca. Savoro obthode le cedroskre kašteha avke, hoj na dičholas űisavo bar.

19 Andro Chramos sas paluno than, kaj thoda e archa le RAJESKRA zmluvakri.

20 Oda Neksveteder than le Chramoskro sas 9 metri džindardo, 9 metri buchlo the 9 metri učo a sas obthodo le žuže somnakaha a the o oltaris le cedroskre kaštestar obthoda le somnakaha.

21 O Šalamun obthoda o Chramos andrunestar le žuže somnakaha. Anglo Neksveteder than, so diña te obthovel le somnakaha, figinda o pochtan le somnakune lancenca.

22 Calo Chramos andrunestar a the o oltaris andro Sveto than obthoda le somnakaha.

23 Andro Neksveteder than kerdá le olivove kaštestar duje cheruben*, save sas uče 440 centimetri.

24-25 O cherubi dičhonas avri jednakones a sas jednakones uče the džindarde. Le cherubengre kridli sas džindarde 220 centimetri a merinenas 440 centimetri, sar sas rozcirdle.

26 Soduž cherubi sas uče 440 centimetri.

27 Thoda len paš peste maškar o Neksveteder than a lengre kridli sas rozcirdle avke, hoj o kridlos jekhe cheruboskro pes chudelas jekha falatar a o kridlos dujtoneskro pes chudelas la avra falatar. Lengre aver kridli pes chudenas maškaral.

28 Le cheruben obthoda le somnakaha.

29 Pre savore chramoskre fali andrunestar the avrunestar diña te randel avri o cherubi, o palmi the o kvitki.

30 The e chramoskri podlaha andral the avral obthoda le somnakaha.

31 Diña te kerel vudar le olivove kaštestar andro Neksveteder than. O prahos the e zarubña

* 6:23 Abo: aňjelen

sas kerde avke, hoj sas pandž zarubňi jekh andre aver.

³² Pro soduj kridli le vudareskre sas avrirandle o cherubi, o palmi the o kvitki. O vudar, o cherubi the o palmi obthoda le somnakaha.

³³ O zarubňi pro angluno vudar andro Chramos sas kerde le olivove kaštetar a sas štareagorengre.

³⁴ O vudar sas le sosnakre kaštetar a sas duje kridlengro. Dojekh kridlos pes delas te sthovel pro jepaš.

³⁵ Randla pre lende avri o cherubi, o palmi the o kvitki a oda obthoda le igen sane somnakaha.

³⁶ Palis ačhađa o muri pašal e andruňi dvora le barune kvadrendar the le cedroskre kaštetar. Pre dojekh trito baruno šoros thoda o cedroskre hranoli.

³⁷ O chramoskre zaklađi sas dokerde andro čhon Ziv, sar kralinelas o Šalamun štarto berš.

³⁸ Pro dešujekhto (11.) berš andro ochtoto čhon† sas dokerdo o Chramos; savoro ipen avke sar kamelas o kralis. O Šalamun ačhavelas o Chramos ehta berš.

7

O Šalamun ačhavel peskre palaca

¹ O Šalamun ačhavelas the peskro palacis a kerelas les dešutrin (13) berš, medik les na dokerđa.

²⁻³ Ačhađa bari hala, so pes vičinelas o Kher le libanoňike vešeskro. Sas 44 metri džinđardo, 22 metri buchlo a 1 350 centimetri učo. Le cedrostar ačhađa trin šori slupi po dešupandž

† **6:38** Oda hin: o čhon Bul.

(15). Sas jekhetane 45 slupi, so likerenas le cedroskre hredi. O stropos upral o hredi sas le cedroskre kaštestar.

⁴ Pro soduj avrune muri sas po trin šori oblaki.

⁵ Anglal sas trin vudara pre dojekh fala. Pro vudara the oblaki sas o štareagorengre rami.

⁶ O Šalamun ačhađa the Slupengri Hala, so sas 22 metri džindardi a 1 350 centimetri buchli. Anglal late sas e slupengri veranda.

⁷ Ačhađa the hala le tronoha, savi pes vičinelas Sudno Hala, andre savi sudzinelas. Sas obthodi le cedroskre kaštestar la phuvatar dži o stropos.

⁸ O palacis, andre savo bešelas o Šalamun, sas pre aver dvora pal e hala a sas ačhado avke sar the odi Sudcengri Hala. Ačhađa ajso palacis the prekal le faraonoskri čhaj, sava peske iľa romňake.

⁹ Savore palaca, o hali the e bari dvora sas ačhade le nekfeder barune kvadrendar le zakladostar dži e strecha. O bara sas mištes prikerde la pilaha angluňa the paluňa seratar.

¹⁰ O zakladi sas le vzacne bare barendar, so merinenas 4 metri the 350 centimetri.

¹¹ Upral lende sas bara, so sas mištes prikerde, the o kašta le cedrostar.

¹² O muri pašal e palaciskri dvora sas ačhade trine šorendar le barune kvadrendar a pre lende sas jekh šoros le cedroskre hranolendar, avke sar sas ačhađi e andruňi dvora the e hala andro Chramos le RAJESKRO.

¹³ O Šalamun diňa te vičinel le Chiram andral o Tir.

¹⁴ Ov sas o čhavo la vdovakro andral o kmeňos Naftali a leskro dad, savo sas andral o Tir, kerelas

le bronzoha. O Chiram sas igen godaver a džanelas te kerel savoro le bronzostar. Ov avla ko Šalamun a chudna te kerel savore buča, so lestar kamelas.

O bronzune slupi

¹⁵ Ov kerda le bronzostar duj slupi, so sas uče vaj 8 metri. O obvodos jekhe sluposkro sas 530 centimetri.

¹⁶ Mek kerda upral pro slupi o bronzune kriti, so sas uče 220 centimetri.

¹⁷ O kriti upral o slupi sas šukares obthode le prephandle lancenca. Pre dojekh slupos sas efa lanci.

¹⁸ Kerda duj šori granatoskre phaba le bronzostar pašal o prephandle lanci, so zagaruvenas o kritos upral o slupos. Kavke kerda the pro dujto slupos.

¹⁹ O sluposkre kriti sas kerde le bronzostar sar o kvitki ľalije, so sas uče 180 centimetri.

²⁰ Pro soduj kriti, so sas thode pro slupi, sas duj űel (200) phaba a sas rozthode andro duj űori pašal lende.

²¹ O Chiram diňa te zathovel ola duj slupi angle angluňi dvora le Chramoskri. Ole sluposke, so zathoda pre južno sera, diňa nav Jachin a dujte sluposke, so zathoda pre severno sera, diňa nav Boaz.

²² O slupi uprunestar dičhonas avri sar o ľalije. Avke sas e buči pro slupi dokerdi.

E igen bari nadrža

²³ O Chiram kerda le bronzostar igen bari okruhlo nadrža. Le jekhe agorestar ke aver

merinelas 440 centimetri, sas uči 220 centimetri a lakro obvodosa saş 1 320 centimetri.

²⁴ Telunestar pašal o ramos sas kerde şukar bronzune ruţi andro duj şori – po deş ruţi pro 44 centimetri. O ruţi sas kerde jekhetane la nadržaha le bronzostar.

²⁵ E nadržã sas thođi pro deşuduj (12) bronzune biki, ačhelas pre lengre dume. Trin biki dikhenas pro severos, trin pro zapados, trin pro juhosa a trin pro vichodos.

²⁶ E nadržã sas thuli 75 milimetri a lakro upruno falcos dičholas avri sar e phundradı lãlija. Reşlolasa andre 40 000 litri paņi.

O bronzune voţikici

²⁷ Mek kerđã deş bronzune voţikici. Dojekh voţikocisa sas džindardo 180 centimetri, buchlo 180 centimetri a učo 130 centimetri.

²⁸ O voţikici sas kerde le ramendar a andro rami sas thode o bronzune blãchi.

²⁹ Pre ola blãchi the pro rami sas avrirandle o ľevi, o biki the o cherubi. Upral the telal o ľevi the biki sas figimen o bronzune venci.

³⁰ Pre dojekh voţikocisa sas bronzune kereki the tički. Pre leskre ştar rohi sas o rameni, so ľikerenas e nadoba. O rameni sas obthode le bronzune vencia.

³¹ Upral o voţikocisa tel e nadoba sas okruhlo ramos, so avelasa avri upral le voţikocistar 45 centimetri a džalasa tele 22 centimetri. A pašal leste sas avrirandle o şukar veci. O blãchi sas hranata a na okruhla.

³² Tel o voţikociskre blãchi sas ştar kereki, so sas 66 centimetri uče, a lengre tički sas prichudle pro voţikocisa.

³³ Sas kerde avke sar o kereki pro verdana andro mariben. O tički, o rafiki, o špici the o ložiska sas kerde le bronzostar.

³⁴ Pal o rohi le vožikociskre avenas avri štar ručki.

³⁵ Upral o vožikocis sas obruba uči 22 centimetri a tel o vožikocis sas rameni, so likerenas savoro. O rameni, o blachi the o vožikocis sas jekhe kotorestar.

³⁶ Pro blachi the rameni kerđa všadzik cherubi, levi, palmi a pašal savoro o venci.

³⁷ Avke kerđa deš jednaka vožikici, so sas jednakones džindarde the bare.

³⁸ Kerđa the deš nadobi le bronzostar – jekh pre dojekh vožikocis. Dojekh nadoba sas buchli 180 centimetri a rešlolas andre 800 litri paňi.

³⁹ Pandž vožikici thođa pre južno sera a pandž pre severno sera le Chramoskri. E igen bari nadrža thođa pre vichodno sera.

Savoro, so hin andro Chramos

⁴⁰ O Chiram paľis kerđa lavora, lopati the čarore.

Avke dokerđa e buči, so kerelas prekal o Šalamun pro Chramos le RAJESKRO.

⁴¹ Kerđa:

o duj slupi;

o kriti le bronzostar, save thođa upral pro slupi, save sas šukares obthode le prethode lancenca;

⁴² 400 granatoskre phaba le bronzostar, so sas thode pro duj prephandle lanci;

⁴³ deš vožikici the deš nadobi, so sas pre ola vožikici;

⁴⁴ e igen bari nadržā a tel late dešuduj biken;

⁴⁵ o pira, o lopati the o čarore. Savore ola veci, so kerđā le Šalamunoske prekal o Chramos le RAJESKRO, sas kerde le blištace bronzostar.

⁴⁶ O Šalamun oda diņa te kerel andro čikakre formi andre Jordaņiko dolina maškar o gava Sukot the Caretan.

⁴⁷ Savore veci sas ajci but, hoj o Šalamun o bronzos aņi na diņa te važinel.

⁴⁸ O Šalamun diņa te kerel andro Chramos le RAJESKRO the aver sersamos:

o somnakuno oltaris;

o somnakuno skamind, pre savo pes thovelas o maro;

⁴⁹ o deš somnakune svietņiki – pandž ačhenas pre čāci sera a pandž pre balōgņi sera anglo Neksveteder than;

o somnakune kvitki, o lampi, o kliešti;

⁵⁰ o čare, o čhurora, o kuča the o lopatki, so sas tiš kerde le somnakastar.

The o somnakune čopi pro vudara andro Chramos.

⁵¹ Sar o Šalamun dokerđā savori buči pro Chramos le RAJESKRO, andā ode o sveta veci peskre dadeskre le Davidoskre: o rup, o somnakaj the aver veci a thođā len andro chramoskre pokladņici.

8

E archa le RAJESKRI ligendi andro Chramos

¹ Akor o Šalamun zvičinda ke peste andro Jeruzalem savore izraelike vodcen le dojekhe kmeňostar the fajtatar, hoj te anen e archa le RAJESKRI andral o Foros le Davidoskro - andral o Sion - andro Chramos.

² Savore murša andral o Izrael pes zgele ko kralis Šalamun, sar sas o inepos andro eftato čhon Etanim.

³ Sar avle savore vodci andral o Izrael, o rašaja hazdle e archa le RAJESKRI upre

⁴ a preligende la; o rašaja the o Leviti lidžanas o Svetostankos the savore sveta veci, so sas andro Stanoš.

⁵ O Šalamun the savore izraelika manuša, save pes ode zgele, obetinenas angle archa ajci but bakren the gurumnen, hoj pes aňi na delas te zgenel.

⁶ O rašaja ligende e archa le RAJESKRA zmluvakri andro paluno than andro Chramos, pro Neksveteder than a thode la tel o cherubengre kridli.

⁷ Upral oda than, kaj sas e archa thodi, sas o kridli le cherubengre rozcirdle avke, hoj zaučharenas andre e archa the lakre dručki, savenca la lidžanas.

⁸ O dručki sas ajse džindarde, hoj lengre agora dičholas andral o Sveto than, ale avral len na dičholas. Ode hine dži adadžives.

⁹ Andre archa sas ča o duj barune tabli, pre save sas pisimen o deš prikazaňja, so ode thoda o Mojžiš akor, sar o RAJ phandľa e zmluva le

Izraelitenca pro verchos Choreb*, sar avle avri andral o Egipt.

¹⁰ Sar o rašaja avenas avri andral o Sveto than, e chmara zaučharda o Chramos le RAJESKRO.

¹¹ A o rašaja naši dureder kerenas e služba angle e chmara, bo le RAJESKRI slava pherdžarda o Chramos le RAJESKRO.

¹² Akor phenda o Šalamun: „O RAJ phenda, hoj bešela andre kaľi chmara.

¹³ Ale me akana prekal tu ačhadom šukar Chramos, o than, kaj šaj bešes pro furt.“

O Šalamun vakerel ko manuša

¹⁴ Mediķ savore Izraeliti ode ačhenas, o krališ pes visarda ke lende a požehňinda len.

¹⁵ A phenda:

„Mi el lašardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, bo ov dolikerda o lav a peskre vasteha kerda oda, so phenda mire dadeske le Davidoske:

¹⁶ ‚Ole dživesestar, sar ilom mire manušen le Izraeliten avri andral o Egipt, andre nisavo izraeliko kmeňos na kidňom mange avri foros, kaj mange te keren o Chramos, andre savo ulahas lašardo miro nav, ale kidňom mange avri le David, hoj te el upral mire izraelika manuša.‘

¹⁷ Imar mire dadeske le Davidoske sas andro jilo, hoj te ačhavel o Chramos, hoj o manuša te lašaren le RAJES, le Izraeloskre Devles.

¹⁸ Ale o RAJ mire dadeske le Davidoske phenda: ‚Mištes, hoj tuke sas andro jilo te ačhavel o Chramos prekal miro nav,

* 8:9 Abo: Sinaj

19 ča oda Chramos na ačhaveha tu, ale tiro čhavo, savo tutar avela. Ov mange ačhavela o Chramos prekal miro nav.'

20 O RAJ oda, so phendā, the kerđa a ačhilom kraliske pal miro dad pal o David a akana bešav pro izraeliko tronos, avke sar phendā o RAJ. Ačhadom the o Chramos prekal o nav le RAJESKRO, prekal o Del le Izraeloskro.

21 Pripravindom ode than prekal e archa, andre savi hiñi le RAJESKRI zmluva, so phandā amare dadenca akor, sar len iġa avri andral o Egipt."

Le Šalamunoskri modlitba

22 Palis pes o Šalamun ačhadā anglo oltaris le RAJESKRO, anglal savore manuša le Izraeloskre, save pes ode zgele, hazdña o vasta ko ñebos

23 a phendā:

„RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Nane aver Del, sar sal tu, añi pro ñebos, añi pre phuv. Tu dolikeres e zmluva a sal lačhejileskro ke peskre služobñika, save džan pal tu cale jileha.

24 Tu dolikerđal tiro lav, avke sar phendāl mire dadeske le Davidoske. Tire vasteha kerđal, so le mujeha phendāl, a adadžives oda hin avke.

25 Ale akana, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, doliker oda lav, so diñal tire služobñikos le David, mire dades, akor sar leske phendāl: ‚Furt ela vareko leskre potomkendar pro izraeliko tronos, ale ča akor, te man mištes šunena tire čhave avke sar tu.‘

26 Vašoda, Devla le Izraeloskro, mangav tut, mi ačhel pes avke, sar phendāl mire dadeske le Davidoske.

27 Či so, šaj o Del bešel pre phuv? Se mek the o űebos, o nekučeder űebos leske hin cikno a na mek kada Chramos, so ačhađom!

28 Mangav tut, RAJEJA, Devla miro, šun avri e modlĭtba tire sluűobňikoskri, mangav vaš o jileskeriben! Ker avke, sar tutar mangav adadűives.

29 Mi dikhen tire jakha rat-dűives pre kada Chramos, pal savo phendal, hoj ode ela tiro nav lašardo. Šun avri e modlĭtba tire sluűobňikoskri, kecivar pes visarela le mujeha ke kada than a modlĭnela pes.

30 Mangav tut, šun o mangipen tire sluűobňikoskro the tire izraelike manušengro akor, sar ena visarde le mujeha ke kada than a modlĭnena pes. Šun len avri andral o űebos, kaj bešes, a odmuk lenge.

31 Te vareko kerela vareso nalačo varekaske a ov pre leste ispidela, hoj te dűal andro Chramos, hoj te lel vera angle tiro oltaris,

32 tu oda šun andral o űebos a rozsudzin maškar lende. Oles, ko ela vinnovato, mar avke, sar peske zasluűinel. A vaš o čačipnaskro zaačh a odmeňin les, avke sar peske zasluűinel.

33 Te tire izraelike manušen domarena o űeprijaťela vašoda, hoj kerde binos, a te pes palĭs visarena pale ke tute, lašarena tiro nav, modlĭnena pes a mangena tut andre kada Chramos,

34 šun len avri andral o űebos. Odmuk tire manušenge o bini a an len pale andre phuv, so diňal lengre dadenge.

35 Te tu zaačhaveha o brišind vašoda, hoj

tire manuša kerde binos, ale te pes palis visarena le binostar, bo tu len pokorindal, a te ena visarde le mujeha ke kada than a lašarena tiro nav,

³⁶ šun len avri andral o ņebos. Odmuk o bini tire izraelike manušenge, tire služobnikenge, sikav len, sar te džal pal tiro drom a de o brišind andre tiri phuv, so diňal sar dedictvos tire manušenge.

³⁷ Te ela andre phuv bokh the e pohroma, abo te o ulipen pro mali kirňola, abo te ela pro mali o grajora the o kirme, abo te o ņeprijateľa džana pre lengre fori, abo te ela o pharipen vaj o meribnaskro nasvaliben,

³⁸ šun dojekh modlitba the o mangipen vaš o jileskeriben. Te pes chocko andral tiro narodos ke tu mangela, abo te nacirdela peskre vasta ke kada Chramos,

³⁹ šun oda andral o ņebos, odmuk a pomožin lenge. Počin dojekheske pal oda, sar dživel, se tu korkoro džanes o jile savore manušengre,

⁴⁰ avke, hoj pes tutar te daran pal calo časos, medik dživena andre kadi phuv, so diňal amare dadenge.

⁴¹ Te o cudzincos, savo nane andral o Izrael, avľahas dural andral aver phuv angle tiro nav

⁴² – bo the aver narodi pes dodžanena pal tiro baro nav, pal tiri zor the pal savoro, so kerďal – a modľindahas pes visardo le mujeha ke kada Chramos,

⁴³ šun avri andral o ņebos, kaj bešes, lengro mangipen a ker lenge avke, sar tutar mangena, hoj savore narodi pre phuv tut te sprindžaren

a te daran tutar avke sar tire izraelika manuša. Palis the on džanena, hoj kada Chramos, so ačhađom, hino prekal tiro nav.

⁴⁴ Te džana tire murša le dromeħa, saveħa len bičhaveħa pro mariben pre peskre ĳeprijateħa, a te visarena pes ke tiro avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhađom pre pačiv tire naveske, a te pes mangena ke tu, RAJEJA,

⁴⁵ šun avri lengre modlitbi the o mangipen andral o ĳebos a de lenge o viťazstvo.

⁴⁶ Te tire manuša angle tu kerena binos, bo dojekh manuš hino binošno, a tu pre lende aveħa choħamen a domukeħa lengre ĳeprijateħenge, hoj te zviťazinen upral lende, a on len palis odligenena sar zaphandlen andre peskri phuv – či pašes abo dur –,

⁴⁷ a te andre odi phuv, kaj sas odligende, peske pridžanena, hoj kerde binos, a te pes visarena ke tu a te tutar mangena o jileskeriben a phenena: ‚Kerđam binos a sam vinnovata. Kerđam nalačhipen,‘

⁴⁸ a te pes visarena cale peskre jileħa the dušaha a mangena tut andre odi phuv, kaj hine zaphandle, sar ena visarde ke peskri phuv, so diħal lengre dadenge, the ko avrikidlo foros the ko Chramos, so ačhađom prekal tiro nav,

⁴⁹ šun avri andral o ĳebos, kaj bešes, lengre modlitbi the mangipen a zaačħ tut vaš lenge.

⁵⁰ Odmuk lenge savore bini a savoro nalačhipen, so kerde tuke, a de, hoj lengre ĳeprijateħa te aven ke lende lačħejileskre.

⁵¹ Se on hine tire manuša, tiro deđictvos, saven iħal avri andral o Egipt – andral oda

trastuno bov.

⁵² Dikh pro mangipen tire služobňikoskro a šun o modl'itbi the tire izraelike manušengre, sar ke tu vičinena, hoj lenge te pomožines.

⁵³ Se tu tuke len kidňal avri vaš tiro đedictvos andral savore narodi pre phuv, avke sar phendal prekal tiro služobňikos Mojžiš, sar ilal avri amare daden andral o Egipt, ó, Něk-bareder RAJEJA!“

O Šalamun žehňinel le manušen

⁵⁴ Sar o Šalamun mangelas a modl'inelas pes ko RAJ, sas pro khoča anglo oltaris a hazdelas upre o vasta ko ňebos. Sar preačila, ušt'ila

⁵⁵ a požehňinda zorale hangoha savore izraelike manušen. Phend'a:

⁵⁶ „Mi el lašardo o RAJ, savo diňa o smirom peskre manušen le Izraeliten, avke sar oda phend'a. Dolikerďa dojekh lav, so diňa prekal peskro služobňikos prekal o Mojžiš.

⁵⁷ Mi ačhel o RAJ, amaro Del, amenca, avke sar saš amare dadenca. Te na omukel amen a te na odčhivel amen pestar het.

⁵⁸ O RAJ mi visarel amare jile ke peste, hoj te dživas avke, sar ov kamel, a te dolikeras savore leskre lava, prikazaňja the zakoni, so diňa amare daden.

⁵⁹ Kala lava, savenca man mangavas anglo RAJ, mi en pašes paš o RAJ, paš miro Del, dživese the rači. Mi zaačhel vaš peskro služobňikos the vaš peskre izraelika manuša sako džives.

⁶⁰ Avke dojekh narodos pre phuv džanela, hoj ča o RAJ hino Del a nane aver.

61 Odden pes le RAJESKE, amare Devleske, cale tumare jileha a dolikeren leskre zakoni the o prikazaŋja avke sar adadžives.“

62 Paľis o kralis the savore manuša andral o Izrael ande obeti le RAJESKE.

63 O Šalamun obetinda le RAJESKE 22 000 gumnĕn the 120 000 bakren sar o smiromoskre obeti. Avke o Šalamun the savore manuša pošvecinde o Chramos le RAJESKRO.

64 Vašoda, hoj o bronzuno oltaris sas cikno prekal ola savore obeti, o kralis oda džives pošvecinda the o maškaruno than pre dvora anglo Chramos le RAJESKRO a the ode kerenas o labarde obeti, o chabeneskre obeti the o žiros pro smiromoskre obeti.

65 Andre oda časos o Šalamun the savore Izraeliti kerde paš o Chramos anglo RAJ, amaro Del, o inepos le Stankengro, so likerelas efa džives. Avle ode igen but manuša pašal o Lebo-Chamat pal o severos dži paš o paŋi le Egiptoskro pro juhos.

66 O Šalamun pro ohtoto džives bičhada le manušen khere. On savore les chudle te lašarel a dojekh lendar džalas khere bare radišagoha vaš savoro lačhipen, so o RAJ presikađa peskre služobňikoske le Davidoske the le Izraelitenge, leskre manušenge.

9

O RAJ pes pale sikavel le Šalamunoske

¹ Sar o Šalamun dokerda o Chramos le RA-JESKRO, peskro palacis a savoro, so kamla te kerel,

² sikada pes leske o RAJ dujtovar andro suno avke sar angloda andro Gibeon.

³ O RAJ leske phenda:

„Šundom avri tiri modlitba the o mangipen, sar tut mangehas ke mande. Me pošvecindom kada Chramos, so ačhadal, hoj ode miro nav te el barardo pro furt. Mire jakha the miro jilo ode ena pro furt.

⁴ Te tu phireha angle ma pačivalones the žuže jileha avke sar tiro dad o David a te dolikereha mire zakoni the prikazaŋja a te kereha savoro, so tuke phendom,

⁵ me dolikerava o lav, so phendom tire dadeske le Davidoske: Leskro tronos ela furt zoralo upral o Izrael a furt ela vareko andral leskro potomstvos pro tronos.

⁶ Ale te tut mandar odvisareha tu the tire čhave a na dolikerena mire zakoni the o prikazaŋja, so tumen diŋom, ale džana te služinel avre devlenge a lašarena len,

⁷ akor me khosava tele mire manušen le Izraeliten pal kadi phuv, so len diŋom. O Chramos, so pošvecindom prekal miro nav, odčhivava mandar a palis o Izrael ela dojekhe narodoske pro pheras the pro asaben.

⁸ A kale Chramostar na ačhela nič, ča o bara, a sako, ko odarik predžala, pes igen čudalinela a phenela: ‚Soske kada o RAJ kerda kala phuvake the Chramoske?‘

⁹ Odphenela pes lenge: ‚Bo omukle le RAJES,

peskre Devles, savo il'a avri lengre daden andral o Egipt. Chudle te bandol a te lašarel avre devlen, a vašoda o RAJ pre lende domukla kadi bibach.' "

O Šalamun pes dovakerel le Chiramoha

¹⁰ O Šalamun ačhavelas o Chramos le RAJESKE the o palacis biš berš (20)

¹¹ a o kralis Chiram andral o Tir dodelas le Šalamunoske o cedroskre the o sosnakre kašta a o somnakaj ajci, keci kamelas. Palis o Šalamun les diña biš fori andre Galileja.

¹² O Chiram avla andral o Tir te predikhel ola fori, so les diña o Šalamun, ale leske na sas pre dzeka.

¹³ Avke phenda le Šalamunoske: „Phrala miro, oda save fori man diňal?“ Palis ole forenge diña nav Kabul a kavke dži adadžives pes vičinel odi phuv.

¹⁴ Ale o Chiram the avke bičhađa le Šalamunoske 4 000 kili somnakaj.

¹⁵ O Šalamun ispidelas pro manuša, hoj te keren e buči sar otroka pro Chramos le RAJESKRO the pre leskro palacis, pre terasa pašal o foros the pro muri pašal o Jeruzalem, Chacor, Megido the Gezer.

¹⁶ O Faraonos, o egiptsko kralis, gela pro mariben andro foros Gezer, domarda les a zlabarda avri. Murarda le Kanaančanen the ole manušen, save ode bešenas, a palis o foros diña peskra čhake, le Šalamunoskra romňake.

¹⁷ Palis o Šalamun pale ačhađa o foros Gezer, o teluno foros Bet-Choron,

18 o Baalat, o Tamar pre judsko pušta

19 the savore fori, kaj sas odthodo o chaben, mek the o fori prekal o maribnaskre verdana the graja. A ačhade savoro, so kamelas andro Jeruzalem, andro Libanon the andre cali phuv, kaj sas kralis.

20-21 O Šalamun ispidelas andre buči savore Amorejčanen, Chetitanen, Perizejen, Chivijen the Jebusejen, save ačhile andre odi phuv a saven angloda na murdarde avri. Lengre potomki mušinenas te kerel sar otroka – a oda dži adadžives.

22 O Šalamun le Izraelitendar na kerelas otroken, bo on leske služinenas sar slugađa, uradnika, veliteľa the veliteľa upral o verdana the upral o murša pro graja.

23 O Šalamun ačhađa upral o buča 550 velitelen, save sas upral o buča, so kerenas o manuša.

24 Sar leskri romni, le faraonoskri čhaj, odgeľa upre andral o Foros le Davidoskro, hoj te bešel andre peskro palacis, so lake ačhađa o Šalamun, ov chudňa te kerel e terasa pašal o foros.

25 O Šalamun anelas andro berš trival o labarde the o smiromoskre obeti pro oltaris, so ačhađa le RAJESKE, a labarelas anglal leste o kadidlos. A avke dokerđa o Chramos.

26 O Šalamun mek kerđa o lodī andro Ecjon-Geber, so hino paš o Elat, paš o brehos le Lole moroskro andro Edom.

27 O Chiram bičhađa peskre služobniken, save mištes prindžarenas o moros, hoj te služinen le Šalamunoskre muršenca pro lodī.

28 On džanas la lođaha andre phuv Ofir a odarik ande 14 000 kili somnakaj le Šalamunoske.

10

E kralovna andral e Šeba avel ko Šalamun

¹ Sar pes e kralovna andral e Šeba došundŕa pal le Šalamunoskri slava, avŕa ke leste a phučelas lestar phare veci, hoj les te skušinel.

² Avŕa andro Jeruzalem igen but manušenca the le řavenca, pre save anelas voňava oleji, igen but somnakaj the o vzacna bara. Sar doavŕa ko Šalamun, vakerelas leha pal savoreste, so la sas pro jilo.

³ O Šalamun lake odphenelas pre savoreste, so lestar phučelas. Prekal leste na sas řiř ajsa pharo, hoj te na odphenel lake.

⁴ E kralovna andral e Šeba dikhŕa, savo baro godaveripen hin le Šalamun, the savo palacis ařhada

⁵ the o chabena pre leskro skamind. Dikhŕa, sar bešenas pařal leste leskre sluřobņika a sar pes řikerenas leskre sluhi the řařņika. Dikhŕa the lengro uraviben the o labarde obeti, so anelas andro Chramos le RAJESKRO. Sar oda savoro dikhŕa, ařhila bijal peste a na džanelas, so pre oda te phenel.

⁶ Phenda le Šalamunoske: „Čařipen hin, so me řundom andre miri phuv pal tute the pal tiro godaveripen.

⁷ Ale me oleske na pačavas, medik na avŕom a na dikhŕom pre mire jakha. No dikhav, hoj

mange na phende mek aňi jepaš olestar! Tiro godaveripen the barvalipen hino bareder, sar me pal oda šundom.

⁸ Bachtale hine tire murša the tire služobňika, save furt pašal tu keren a šunen tiro godaveripen!

⁹ Mi el barardo o RAJ, tiro Del, savo peske tut zakamla avke, hoj tut thoda pro izraeliko tronos. Bo o RAJ kamel o Izrael pro furt, ačhađa tut kraliske, hoj te likereres o zakonos the o spravodlišagos.“

¹⁰ Palis oj diňa le Šalamun buter sar 4 000 kili somnakaj a igen but voňava oleji the vzacna bara. Šoha buter pes imar ode na anda ajci but voňava oleji, keci anda e kralovna andral e Šeba le Šalamunoske.

¹¹ (The le Chiramoskre lođi anenas o somnakaj andral o Ofir the igen but algumoskre kašta the o vzacna bara.

¹² Ole kaštendar o Šalamun kerđa o slupi andro Chramos the peskro palacis a mek diňa te kerel o citari the o harfi prekal o lavutara. Ajci but kašta pes ode imar na anda dži adadžives.)

¹³ O Šalamun diňa la kralovna andral e Šeba o dari, so pes delas le kralenge, a paš oda the mek savoro, so oj kamelas. Palis oj the savore lakre služobňika gele pale andre peskri phuv.

Le Šalamunoskro barvalipen

¹⁴ Le Šalamunoske anenas sako berš vaj 23 toni somnakaj,

15 a mek ke oda the o dañe, so počinenas savore izraelika krajengre guvernera, o krala andral e Arabija the o manuša, save bikenavkeren.

16 O Šalamun kerđa duj šel (200) štiti le somnakastar. Pre jekh štitos leske kampelas vaj efa kili somnakaj.

17 Palis mek kerđa trin šel (300) cikneder štiti le somnakastar. Pre jekh štitos leske kampelas vaj duj kili somnakaj. Avke o Šalamun len thođa andro Kher le libanoņike vešeskro.

18 Palis o kralis kerđa igen baro tronos, so sas obthodo la slonovinaha the le žuže somnakaha.

19 E paluņi sera, kaj oprinelas o šero, sas okruhlı a pal soduj seri le tronostar, kaj oprinelas o vasta, ačhenas duj levi. Anglo tronos sas šov garadiči

20 a pro garadiči ačhenas pal o soduj seri levi – jekhetane dešuduj (12) levi. Ajso tronos na sas ņikhaj andre ņisavo krališagos.

21 Savore kuča, andral save pijelas o Šalamun, sas kerde le somnakastar a savore veci andro Kher le libanoņike vešeskro sas kerde le žuže somnakastar. Nič na sas kerdo le rupestar, bo andre oda časos o rup prekal lende na sas vzacno.

22 Le Šalamun sas but lođi pro moros. Sako trin berš len bičhavelas pro moros le Chiramoskre lodenca, hoj te doanen o somnakaj, o rup, e slonovina, le opicen the le paven.

23 O Šalamun sas barvaleder the godaveder sar dojekh kralis pre phuv.

24 O manuša andral dojekh narodos kamenas te šunel o godaveripen, so les diña o Del.

²⁵ Berš pre beršeste sako, ko avelas ke leste, anelas leske daros: rupune abo somnakune veci, gada, veci pro mariben, voňava oleji, graja the mulici.

²⁶ Palis peske o Šalamun stradla verdana the graja. Avke les sas 1 400 verdana pro mariben a 12 000 graja. Rozačhađa o verdana andro aver fori the paš peste andro Jeruzalem.

²⁷ Sar o Šalamun kralinelas, sas andro Jeruzalem ajci rup sar bara a ajci stromi cedri sar dziva figovňika pro judska brehi.

²⁸ O graja prekal o Šalamun pes anenas andral o Egipt the andral o Kuj*. Le kraliskre murša len cinenas andral o Kuj.

²⁹ Andral o Egipt pes cinelas o verdan pro mariben vaš šov šel (600) rupune a o graj vaš o šel the penda (150) rupune. Avke on odarik anenas graja the verdana prekal savore kraľa le Chetitanengre the le Aramejčanengre.

11

O Šalamun lašarel avre devlen

¹ O kralis o Šalamun kamelas but džuvljen andral aver narodi: le faraonoskra čha, le Moabčanken, le Amončanken, le Edomčanken, le Sidončanken the le Chetitanken.

² On sas ole narodendar, pal save o RAJ le Izraelitenge phenda: „Našfi tumenge len romňijen andral aver narodi, aňi on andral tumaro narodos, hoj tumen mandar te na odcirden

* **10:28** Oda hin e Cilicija.

pal peskre devla.“ Ale o Šalamun len the avke kamelas.

³ Sas les efta šel (700) romňija, so sas andral o kralika fameliji, the trin šel (300) romňija-služobňički. On les odcirdle le Devlestar.

⁴ Sar o Šalamun sphurila, leskre romňija les scirdle pal aver devla a ov imar na sas ajsa pačivalo le RAJESKE, peskre Devleske, sar sas leskro dad o David.

⁵ Ov lašarelas la Aštarta, savi sas del andro Sidon, the le Moloch*, savo sas igen džungalo del le Amončanengro.

⁶ Aleha o Šalamun kerelas o nalačhipen anglo RAJ a ov na sas calo oddino le Devleske avke sar leskro dad o David.

⁷ Akor pro verchos pre vichodno sera le Jeruzalemostar o Šalamun ačhađa oltaris prekal o Kemoš, savo sas o džungalo del le Moabčanengro, the prekal o Moloch, savo sas džungalo del le Amončanengro.

⁸ Kavke kerđa oltara the prekal savore peskre romňija andral aver narodi, save peskre devlenge anenas o voňava the aver obeti.

⁹⁻¹⁰ Kajte o RAJ, o Del le Izraeloskro, pes le Šalamunoske sikada duvar andro suno a phenda leske, hoj te na lašarel avre devlen, ov the avke le RAJES na šundá, ale odvisarda pes lestar. Aleha o RAJ sas choľamen pro Šalamun.

¹¹ Vašoda o RAJ phenda le Šalamunoske: „Te ada kerďal a na dolikerďal miri zmluva the o zakonos, so tut diňom, čačes lava tutar o krališagos a dava jekhe tire služobňikoske.

* 11:5 Abo: o Milkom

12 Ale angle tiro dad anglo David oda na kerava, medik tu dživeha, ale odlava oda tire čhastar,

13 no aňi lestar na odlava calo krališagos. Jekh kmeňos mukava tire čhaske, ča vaš miro služobňikos David the vaš o Jeruzalem, so mange avri kidňom.“

Le Šalamunoskre nepřijateľa

14 O RAJ kerďa upre le Edomčanos Hadad, savo sas andral le kralengri famelija, hoj te el le Šalamunoskro nepřijateľis.

15-16 Akor, sar o David zvitazinda upral o Edom, o Joab, leskro veliteľis upral o slugađa, geľa te parunel olen, save mule. O Joab savore Izraelitenc ačila andro Edom šov čhon, medik na murdarďa savore ole muršen.

17 Ča o Hadad, savo sas akor mek čhavoro, denašla andro Egipt varesave leskre dadeskre služobňikenc andral o Edom.

18 Odgele andral o Midijan, a sar avle andro Paran, ile odarik muršen a gele andro Egipt ko Faraonos. Ov les diňa kher, chaben the maľa.

19 Vašoda, hoj o Hadad sas le Faraonoske pre dzeka, diňa leske the la Tachpeneskra pheňa romňake - e Tachpenes sas le faraonoskri romňi.

20 Palis lake uliľa muršoro o Genubat. E kralovna les bararďa avri andro palacis maškar o kraliskre čhave.

21 Sar pes o Hadad andro Egipt došunda, hoj muľa o David the o Joab, savo sas veliteľis upral o slugađa, phenda le kraliske: „Domuk, hoj te džav pale andre miri phuv.“

22 „Soske?“ phučla lestar o Faraonos. „Chibalinel tuke vareso kade, hoj jekhvareste kames te džal pale andre tiri phuv?“

„Na,“ odphenda leske o Hadad, „ale the avke man muk te džal khere.“

23 O Del kerđa upre le Rezon, le Eljadasoskre čhas, hoj te el le Šalamunoskro ňeprijateljis. O Rezon denašla peskre rajestar le Hadad-Ezerostar, savo sas kralis andre Coba.

24 O Rezon vičinda ke peste zburjniken, saven lidžalas. Sar len o David murdarelas, o Rezon the leskre murša gele het andro Damašek a ode ačhila kraliske.

25 Avke o Rezon sas kralis andro Aram†. Sas ňeprijateljis le Izraeloske medik dživelas o Šalamun a kerelas lenge o nalačhipen, avke sar the o Hadad.

O RAJ del lav le Jeroboam

26 The o Jeroboam, savo sas služobňikos le Šalamunoskro, pes vzburinda pro Šalamun. Ov sas le Nebatoskro čhavo, Efraťanos andral e Cereda, a leskri daj sas e vdova Ceruja.

27 Oda pes ačhila, sar o Šalamun kerđa e terasa a prikerđa o foroskre muri.

28 O Jeroboam sas zoralo murš. Sar o Šalamun dikhla ole terne muršes, sar kerel peskri buči, ačhađa les upral o murša andral o kmeňi Efrajim the Menaše, hoj len te lidžal andre buči.

29 Andre jekh džives, sar o Jeroboam džalas het andral o Jeruzalem, arakhla pes pre maľa le Achijoha, savo sas prorokos andral o Šilo. Na sas

† 11:25 Abo: Sirija

ode ņiko, ča on duj džene. Pro Achijah sas urdo nevo plaštos.

³⁰ Chudňa oda plaštos a rozčhingerđa les pro dešuduj (12) kotora.

³¹ A le Jeroboamoske phendã: „Le tuke deš kotora, bo kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: „Lava o krališagos le Šalamunostar a tuke dava deš kmeňi.

³² Andral savore izraelika kmeňi leske ačhela ča jekh kmeňos a oda angle miro služobňikos David the anglo o foros Jeruzalem, so mange kidňom avri.

³³ Kerava oda vašoda, bo o Šalamun man omukla a chudňa te lašarel le sidoňike devles, la Aštarta, le moabike devles le Kemoš the le amoňike devles le Moloch a na phirelas pal mire droma, na kerelas oda, so kamav, a na dolikerelas miro zakonos the mire lava avke sar leskro dad o David.

³⁴ Calo krališagos lestar na odlava, ale mukava les te vladňinel, medik dživela, a oda angle miro služobňikos David, saves mange kidňom avri a savo dolikerelas mire prikazaňja the lava.

³⁵ Ale le Šalamunoskre čhastar odlava o krališagos le deše kmeňenca a dava len tuke.

³⁶ Le Šalamunoskre čhaske mukava ča jekh kmeňos, hoj te el mire služobňikos le David furt potomkos, savo vladňinela angle mande andro Jeruzalem, andro foros, so mange kidňom avri, hoj ode te avav lašardo.

³⁷ Ale tut Jeroboam ačhavava kraliske upral o Izrael. Aveha kralis všadzik, kaj ča kameha.

³⁸ Te šuneha savoro, so tuke phenava, te

phireha pal mire droma, te kereha oda, so ela lačo angle mire jakha, te dolikereha mire prikazaŋja the lava avke sar miro služobňikos o David, me kerava, hoj furt vareko tira famelijatar lidžala o Izrael, avke sar vareko le Davidoskra famelijatar furt lidžal e Judsko.

³⁹ Vaš le Šalamunoskro binos marava le Davidoskre čhaven, ale na pro furt.' "

⁴⁰ Vašoda o Šalamun kamelas te murdarel le Jeroboam, ale o Jeroboam denašla andro Egipt ko kralis Šišak. Ode sas, medik o Šalamun na muľa.

Le Šalamunoskro meriben

⁴¹ Aver veci, so o Šalamun kerđa, the savoro leskro godaveripen hin pisimen andro zvitki le Šalamunoskre.

⁴² O Šalamun kralinelas andral o Jeruzalem upral calo Izrael saranda (40) berš.

⁴³ Sar muľa o Šalamun, parunde les andro foros le Davidoskro, leskre dadeskro. Pal leste ačhila kraliske leskro čhavo o Rechabeam.

12

Deš kmeňi pes vzburinen pro Rechabeam

¹ O Rechabeam geľa andro Šichem, bo ode avle savore Izraeliti, hoj les te ačhaven kraliske.

² Sar pes pal oda došundä o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, sar sas andro Egipt, kaj denašla le Šalamunostar, ačhila mek andro Egipt.

³ Ale o vodci andral o Izrael pal leste bičhade. Avke o Jeroboam savore Izraelitenca avle ko Rechabeam a phende leske:

4 „Tiro dad o Šalamun pre amende thođa pharo jarmos, ale tu akana ker lokeder e phari buči the o jarmos, so pre amende thođa tiro dad, a amen tuke služinaha.“

5 O kralis Rechabam lenge phendā: „Akana džan het a avena pale trine dživesenca.“ Avke gele het.

6 Palis pes o Rechabam radzinelas le phuredere vodcenca, save služinenas angloda leskre dadeske le Šalamunoske: „So mange poradzinen, sar te odphenel kale manušenje?“

7 On leske phende: „Te tu adadžives aveha služobņikos kale manušenje a služineha lenge a deha len oda, so tutar mangel, on tuke furt služinena pačivalones.“

8 Ale o Rechabam na priiľa e rada le phuredere vodcengri, ale phučelas le terne muršendar, save jekhetane leha baronas avri a denas les godi.

9 Phučľa lendar: „So mange radzinen tumen? Sar te odphenel kale manušenje, save man mangel, hoj lenge te kerav lokeder oda jarmos, so pre lende thođa miro dad?“

10 O terne murša leske odphende: „Le manušenje, save ke tu avle a phende, hoj tiro dad pre lende thođa pharo jarmos, a kamen, hoj tu lenge oda te keres lokeder, phen kavke: ‚Miro cikno angušt hino thuleder, sar sas mire dadeskro calo pasos.

11 Miro dad pre tumende thođa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder!

Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me tumen marava le bare bičoha*! “

¹² Pro trito džives avľa o Jeroboam savore manušenca ko Rechabeam, avke sar lenge phendä o kralis: „Aven ke ma trine dživesenca.“

¹³ O kralis odphendä le manušenge zorales a na priiľa e rada, savi les dine phureder vodci.

¹⁴ Vakerelas lenca avke, sar leske phende o terne murša: „Miro dad pre tumende thođa pharo jarmos, ale me pre tumende thovava meksa phareder! Miro dad tumen marelas le bičociha, ale me pal tumende cirdava tele e cipa!“

¹⁵ Avke o Rechabeam na priačila pre oda, so kamenas o manuša. Kada kerđa o Del, hoj pes avke te ačhel, sar phendä o RAJ le Jeroboamoske prekal o Šilončanos Achijah.

¹⁶ Sar savore Izraeliti dikhle, hoj o kralis o Rechabeam len na šundä, phende leske:

„Nane amen nič le Davidoha!
Šo amen hin le Izajoskre čhaha?

Andre peskre stani, Izrael!

Akana David, starin tut pal peskro kher!“

Avke savore Izraeliti gele khere

¹⁷ a o Rechabeam kralinelas ča upral o Izraeliti, save bešenas andro judska fori.

¹⁸ Palis o kralis o Rechabeam bičhadä ko Izraeliti le Adoram, savo sas upral o buča, ale savore Izraeliti leš murdarde le barenca. Avke o Rechabeam bešla sig pro verdan a denašla odarik andro Jeruzalem.

* **12:11** E hebrejiko čhib: Me tumen marava le škorpijonenca!

19 A kavke pes calo Izrael vzburiŋda pre le Davidoskri famelija a oda likerel dži adadžives.

20 Sar pes o manuša andral o Izrael došunde, hoj o Jeroboam avla pale andral o Egipt, bičhade pal leste. Avke pes zgele a ačhade les kraliske upral calo Izrael. Ča o kmeňos le Judaskro zaačhila vaš le Davidoskri famelija.

21 Sar o Rechabeam avla andro Jeruzalem, diňa te zvičinel andral o kmeňos Juda the Benjamin 180 000 avrikidle slugađen andro mariben pro Izrael, hoj leske te den pale o krališagos.

22 Akor o Del prevakerda ko Šemajah, ko murš le Devleskro:

23 „Dža a phen le Šalamunoskre čhaske le Rechabeamoske, le judske kraliske, the le manušenge andre Judsko the Benjamin,

24 hoj kada phenel o RAJ: ‚Ma džan pro mariben pre tumare phrala, pro Izraeliti. Savore džan khere, bo me kada kerđom.‘ “ On šunde le RAJESKRO lav a savore gele pale khere.

O Jeroboam oddžal le RAJESTAR

25 Palis o Jeroboam ačhađa o foros Šichem andro Efrajimika brehi a ode ačhila te bešel. Palis odarik geľa a ačhađa o foros Penuel.

26 Ale o Jeroboam peske phenda: „Akana pes šaj dochudel pale o krališagos le Davidoskra famelijake.

27 Te kala manuša phirena te obetinel andro Chramos le RAJESKRO andro Jeruzalem, chudena pale te služinel peskre rajeske le Rechabeamoske le judske kraliske a man murdarena a visarena pes pale ke leste.“

²⁸ Avke o kralis Jeroboam kerda duj somnakune gurumñoren a phenda le manuŝenge: „Imar dos phirenas andro Jeruzalem! Izrael, kade hin tumare devla, save tut ile avri andral o Egipt.“

²⁹ Jekh thođa andro Betel pro juhos a dujto andro Dan pro severos.

³⁰ Kada cirdelas le manuŝen andro binos, bo džanas andro Betel the andro Dan te lašarel le somnakune gurumñen.

³¹ O Jeroboam ačhađa the o uče thana, kaj lašarenas le modlen, a andre rašajiko služba thođa le običajne manuŝen, so na sas andral o kmeňos Levi.

³² Andro ohtoto čhon, andro dešupandžto (15.) džives, diňa avri inepos prekal o Izraeliti, ajsa, sar sas the andre Judsko a pro oltaris obetinelas o labarde obeti. Avke oda kerda andro Betel a obetinda le gurumñorenge, so kerda. Palis andro Betel ačhađa rašajen, save služinenas pre ola thana, kaj lašarenas le modlen.

³³ Avke andro ohtoto čhon pro dešupandžto džives pro inepos, savo peske korkoro gondolinda avri, geľa upre ko oltaris, so ode ačhađa, a obetinda ode e voňavo obeta.

13

O prorokos prorokinel pal o oltaris

¹ Ipen akor, sar o Jeroboam kamelas te kerel e obeta, avľa andral e Judsko andro Betel le RAJESKRO prorokos.

² O prorokos phendā andre le RAJESKRO nav: „Oltarina, oltarina! Kavke phenel o RAJ: ‚Le Davidoskra famelijake uŀola muršoro a dena leske nav Jozijaš. Ov pre tu obetnela le modlengre rašajen, save akana pre kada oltaris keren o voňava obeti. Zlabarela pre oda oltaris the le manuŕengre kokala!‘ “

³ A mek andre oda džives o prorokos diňa znamenje. Phendā: „Kada ela o znamenje, hoj o RAJ vakerelas prekal ma: O oltaris pharola pro duj kotora a o prachos andral leste perela avri.“

⁴ Sar o kralis Jeroboam ŕundā, so phendā o prorokos pro oltaris, so hino andro Betel, sikada pre leste le vasteha a phendā: „Chuden les!“ A sar ada phendā, leskro vast takoj ačhila ņevladno a naŕi les imar cirdňa pale ke peste.

⁵ Androda pes o oltaris pharada pro duj kotora a o prachos andral leste peŀa avri, avke sar phendā o prorokos andre le RAJESKRO nav.

⁶ O Jeroboam phendā le prorokoske: „Mangav tut, modlin tut vaŕ ma ko RAJ, ke tiro Del, hoj mange te sastarel avri o vast.“ Avke pes o prorokos mangelas ko RAJ a leskro vast sastila avri a sas ajso sar angloda.

⁷ Palis o Jeroboam phendā le prorokoske: „Av manca andre miro kher, chaha varesavo chaben a dava tut the daros.“

⁸ O prorokos leske odphendā: „Kajte man diňalas jepaŕ tire barvalipnastar, na gelomas tuha, na chalomas maro, aňi na pilomas paňi pre kada than.

⁹ Bo o RAJ mange phenda: „Našti chas maro, aňi našti pijes paňi a aňi ole dromeħa našti aves pale.“

¹⁰ Avke o prorokos odarik geħa het avre dromeħa a na oleħa, saveħa avħa andro Betel.

O phuro prorokos andral o Betel

¹¹ Andro Betel beħelas jekh phuro prorokos. Leskre ĉhave avle ke leste a phende leske savoro, so kerħa le Devleskro prorokos andre oda dħives andro Betel, the oda, so phenda le kraliske le Jeroboamoske. Sar leske oda savoro phende,

¹² ov lendar phuĉħa: „Save dromeħa geħa?“ Leskre ĉhave leske sikade, save dromeħa dħalas o prorokos andral e Judsko.

¹³ Paħis phenda peskre ĉhavage: „Thoven o sedlos pro somaris!“ Sar leske thode, beħla pre leste

¹⁴ a geħa pal le Devleskro prorokos. Arakhħa les te beħel tel o dubos a phuĉħa lestar: „Tu sal oda prorokos le Devleskro, savo avħa andral e Judsko?“

„He, me som!“ ov odphenda.

¹⁵ „Av manca khere, hoj te chas vareso,“ phenda leske o phuro prorokos andral o Betel.

¹⁶ Ale o prorokos odphenda: „Našti man visarav pale a dħav tuħa, aňi našti ĉhav maro, aňi našti pijav paňi pre kada than,

¹⁷ bo o RAJ mange phenda: „Na ĉaha ode maro, aňi na pijeha paňi a na aveħa pale ole dromeħa, saveħa avħal.“

¹⁸ Paħis o phuro prorokos leske phenda: „The me som prorokos avke sar the tu a le RAJESKRO

aňjelos mange phendā: ‚Dža a an les pale andre tiro kher, hoj te chal ode maro a te pijel paňi.‘ “
Kavke leske klaminelas.

¹⁹ Avke leha o prorokos le Devleskro geľa pale andre leskro kher a chaľa ode maro a piľa paňi.

²⁰ Sar bešanas pašal o skamind, o RAJ prevakerďa ko phuro prorokos, savo les andā pale andre peskro kher.

²¹ Zvičindā pre le Devleskro prorokos, savo avľa andral e Judsko, a phendā leske: „Kada phenel o RAJ: ‚Vašoda, hoj man na šundāl a na dolikerďal miro lav, so tuke phendom,

²² ale geľal a chalal ode maro a piľal paňi, na aveha parundo andre tire dadengro hrobos.‘ “

²³ Sar le Devleskro prorokos chaľa a piľa, o phuro prorokos leske pripravindā le somaris pro drom.

²⁴ Avke, sar odarik le Devleskro prorokos geľa het, arakhľa pes le ľevoha pro drom. O ľevos pre leste chučila a murďardā les. Palis o somaris the o ľevos ačhenas paš leskro ľelos, so pašľolas pro drom.

²⁵ Ipen akor odarik džanas varesave murša a dikhle o ľelos pre phuv the le ľevos te ačhel paš leste. Gele andro Betel, kaj bešelas o phuro prorokos, a savoro oda rozvakerde.

²⁶ Sar pal oda šundā o phuro prorokos phendā: „Oda hin oda prorokos, savo na šundā o lava le RAJESKRE! Avke pre leste o RAJ bičhadā le ľevos, hoj les te murďarel, a o ľevos kerďa avke, sar phendā o RAJ.“

²⁷ Palis phendā peskre čhavage: „Pripravi-nen mange le somaris pro drom.“ Avke sar on

oda kerde,

²⁸ ov geľa a arakhľa le prorokoskro řelos te pašľol pre phuv. O somaris the o ľevos ačhenas paš o řelos. O ľevos na chaľa o řelos aňi le somaris.

²⁹ O phuro prorokos hazdňa leskro řelos, thođa pre peskro somaris a ľigenda les pale andro Betel, hoj te rovel pal leste a te parunel les.

³⁰ Parunđa les andre peskro hrobos a rovelas pal leste: „Jaj, phrala miro!“

³¹ Paloda, sar les parunđa, phendľa peskre čhavage: „Sar merava, thoven man andre oda hrobos, kaj pašľol kada prorokos, hoj mire kokala te aven paš leskre.“

³² Čačes pes ačhela oda, so vakerelas kada prorokos andre le RAJESKRO nav pro oltaris andro Betel the pre savore thana andre Samarija, kaj služinenas avre devlengė.“

³³ Aňi pal kada, so pes ačhila, pes o Jeroboam na visardľa peskre nalache dromestar, ale dureder ačhavelas andre rašajiko služba pro uče thana sakones, ko oda kamelas.

³⁴ Aleha o Jeroboam andľa peskra famelija andro binos, a vašoda mušinde te el savore zničimen a khosle tele pal kadi phuv.

14

Le Jeroboamoskre čhaskro meriben

¹ Andre oda časos nasvaliľa le Jeroboamoskro čhavo o Abijah.

² O Jeroboam phendľa peskra romňake: „Preuri tut andre aver gada, hoj tut te na

sprindžaren, hoj sal miri romňi. Dža andro šilo, kaj hino o prorokos o Achijah, bo ov mange phenda, hoj ačhava kraliske andro Izrael.

³ Le tuha deš mare, varesave bokela the džbanos le medoha a dža ke leste. Ov tuke phenela, so ela le čhavoreha.“

⁴ Oj kerđa avke, sar lake phenda, a geľa andro šilo ko Achijah.

Ov imar na dikhelas mištes, bo sas maj koro a igen phuro.

⁵ Ale o RAJ phenda le Achijoske: „Le Jeroboamoskri romňi ipen akana avel kade, hoj tutar te phučel pal peskro čhavoro, bo hino igen nasvalo, ale kerela pestar, hoj hiňi vareko aver. Tu lake phenaha kada the kada.“

⁶ Palis, sar o Achijah šundľa lakro phiriben, hoj imar hiňi paš o vudar, phenda lake: „Av andre. Me džanav, hoj tu sal le Jeroboamoskri romňi. Soske tutar keres, hoj sal vareko aver? Nalačo hiros tuke phenava.

⁷ Dža a phen le Jeroboamoske, hoj o RAJ, o Del le Izraeloskro, leske kavke phenel: „Kidňom mange tut avri le manušendar a ačhađom tut, hoj te lidžas mire manušen le Izraeliten.

⁸ Odilom o krališagos le Davidoskra famelijatar a diňom tuke. Ale tu tut na likerehas avke, sar miro služobňnikos o David, savo dolikerelas mire prikazaňja a savo džalas pal ma cale peskre jileha a kerelas ča oda, so lestar kamavas.

⁹ Ale tu tut likerehas goreder sar savore kraľa, save sas angle tute. Le dumeha tut odvisardal mandar a kerďal tuke avre devlen the modlen

le somnakastar ča vašoda, hoj man lenca te cholares.

¹⁰ Vašoda anav pre tiri famelija e pohroma. Murdarava dojekhe tire muršes andro Izrael, savore otroken the slobodnen. Šulavava avri tira famelija, avke sar pes šulavel avri o šmeci.

¹¹ Te vareko tira famelijatar merela andro foros, chana len o rikone a olen, save merena pre mała, chana o čirikle. Bo o RAJ oda phendã. “

¹² O Achijah mek lake phendã: „Akana dža pale khere. Sar dodžaha andro foros, tiro čavoro merela.

¹³ Savore manuša andral o Izrael pal leste rovena a parunena les. Ča ov andral le Jeroboamoskri famelija ela parundo avke, sar kam-pel, bo ča andre leste o RAJ, o Del le Izraeloskro, arakhla vareso lačo.

¹⁴ O RAJ ačhavela kralis andro Izrael, savo murdarela avri le Jeroboamoskra famelija a oda mek adadžives! He, imar akana!

¹⁵ O RAJ razinela le Izraeloha, avke sar e balvaj čhalavel la trstínaha andro pañi. Ov le Izraeliten cirdela avri andral kadi lači phuv, so diña lengre dadenge a rozčhivela len pal o baro pañi Euftrat, bo kerde la Ašerake slupi, savenca rozcholarde le RAJES.

¹⁶ O RAJ omukela o Izrael, bo o Jeroboam kerelas bini a cirdelas le Izrael andro binos.“

¹⁷ Avke le Jeroboamoskri romñi pes visarda pale khere andro foros Tirca. Soča pregeła prekal o prahos andro kher, o čavoro muła.

¹⁸ O Izraeliti rovenas pal leste a parunde les, avke sar phendã o RAJ prekal peskro

služobňikos prekal o prorokos Achijah.

Le Jeroboamoskro meriben

¹⁹ Savore aver veci, so o Jeroboam kerđa, leskre maribena a sar lidžalas o krališagos, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

²⁰ O Jeroboam kralinelas bišuduj (22) berš. Ov muľa a sas parundo. Pal leste ačhiľa kraliske leskro čhavo o Nadab.

O Rechabeam kralinel upral e Judsko

²¹ O Rechabeam, o čhavo le Šalamunoskro, ačhiľa kraliske andre Judsko, sar sas leske saranda the jekh (41) berš. Kralinelas dešuefta (17) berš andro foros Jeruzalem, andro foros, so peske kidňa avri o RAJ maškar savore izraelika fori, hoj ode les te lašaren. Le Rechabeamoskri daj pes vičinelas Naama a sas Amončanka.

²² O manuša andral o kmeňos Juda kerenas buter binos anglo RAJ sar savore lengre phure dada a aleha pre peste anenas buter le RAJESKRI choli,

²³ bo the on ačhavenas thana pro lašariben, o sveta slupi the o slupi la Ašerakre; a oda pre dojekh učo than the paš dojekh baro stromos.

²⁴ Ale nekgoreder sas, hoj pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen, o murša the o džuvľa služinenas sar lubňa. Kerenas savore nalače the džungale veci, so kerenas o narodi, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izraeliti.

²⁵ Sar o Rechabeam kralinelas pandž berš, geľa o egiptsko kralis o Šišak pro Jeruzalem pro mariben.

²⁶ Ila andral o Chramos le RAJESKRO the andral o palacis savore vzacna veci the o somnakune štiti, so diña te kerel o Šalamun.

²⁷ Palis o Rechabeam pre lengro than diña te kerel o štiti le bronzostar a diña len le velitelenge upral o stražnika, save stražinas o vchodos andro palacis.

²⁸ Kecivar džalas o kralis andro Chramos le RAJESKRO, o stražnika lenas o štiti a džanas leha, a palis len thovenas andro kher le stražnikengro.

²⁹ Savore aver veci, so kerđa o Rechabeam, hin pisimen andro Zvitkos le judske kralengro.

³⁰ Maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt o maribena.

³¹ O Rechabeam muľa a sas parundo andro Foros le Davidoskro. Leskri daj e Naama sas andral o Amon. Pal o Rechabeam ačila kraliske leskro čhavo Abijam.

15

O Abijam kralinel upral e Judsko

¹ Andro dešuochtoto (18.) berš, sar kralinelas le Nebatoskro čhavo o Jeroboam andro Izrael, o Abijam ačila kraliske upral e Judsko.

² Ov lidžalas o krališagos andro Jeruzalem trin berš. Leskri daj sas Maacha, e čhaj le Abišalomoskri.

³ Ov kerelas ajse bini sar angle leste leskro dad. Leskro jilo na sas oddino le RAJESKE, peskre Devleske, avke sar sas o jilo leskre prapapuskro le Davidoskro.

⁴ Ale ča anglo David les o RAJ, leskro Del, diña potomkos, hoj pal leste te kralinel andro Jeruzalem a te chrañinel kada foros.

⁵ O RAJ ada kerđa, bo o David kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre dzeka, a calo dživipen les andre savoreste šunelas. Na šunđa le RAJES ča andre oda, so kerđa le Urijašoha, le Chetitoha.

⁶ O maribena maškar o Rechabeam the Jeroboam sas furt, medik dživenas.

⁷ O mariben le Jeroboamoha likerelas dureder the akor, sar sas kralis o Abijam. Savore aver veci, so kerđa o Abijam, hin pisimen andro Zvitkos le judske kralengro.

⁸ Sar o Abijam muľa, parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhiľa kraliske leskro čhavo o Asa.

O Asa kralinel upral e Judsko

⁹ Sar kralinelas o Jeroboam bišto (20) berš upral o Izrael, andre Judsko ačhiľa kraliske o Asa.

¹⁰ Ov kralinelas andro Jeruzalem saranda the jekh (41) berš. Leskri baba sas e Maacha, le Abišalomoskri čhaj.

¹¹ O Asa kerelas savoro, so sas le RAJESKE pre dzeka avke sar leskro prapapus o David.

¹² Ov andral odi phuv tradľa avri savore muršen the džuvlijen, save služinenas paš o oltara sar lubňa. Zničinda savore modlen, so kerde angloda leskre phure dada.

¹³ The peskra baba la kralovna Maacha čhiđa tele pal o tronos, bo kerđa la Ašerake slupos. O Asa les čhinda tele a labarđa andre dolina Kidron.

14 O Asa sas cale jileha oddino le RAJESKE andre calo peskro dživipen, kajte na zničinda savore thana, kaj lašarenas le modlen.

15 Preligenda andro Chramos le RAJESKRO o dari, so leskro dad the ov pošvecinde: o rup, o somnakaj the o sersamos prekal o Chramos.

16 O maribena maškar o Asa the izraeliko kralis Baaša sas furt, medik dživenas.

17 Andre jekh džives o Baaša gela pro mariben pre Judsko. Zoraarda o foros Rama, hoj ňiko le manuendar pes te na dochudel avri aňi andre Judsko.

18 Avke o Asa iľa savoro rup the somnakaj, so ačila andro Chramos le RAJESKRO the palacis, a bičhađa peskre služobňikenca andro Damašek ko aramejiko kralis Ben-Hadad. Ov sas le Tabrimonoskro čhavo a leskro papus sas o Chezijon. Diňa leske te phenel kala lava:

19 „Maškar amende mi el phandli e zmluva, avke sar angloda sas maškar amare dada. Kada rup the somnakaj tuke bičhavav sar daros. Mangav tut, zrušin e zmluva, so phandlal le izraelike kraliha Baašaha, hoj te džal het peskre slugadenca andral miri phuv!“

20 O Ben-Hadad kerđa avke, sar leske phenda o Asa, a bičhađa peskre velitelēn pro izraelika fori. Domarda o fori Ijon, Dan, Abel-Bet-Maacha the o phuva Galileja* the Naftali.

21 Sar pes pal oda došunda o Baaša, zaačhađa o buča pre Rama a gela pale andre Tirca.

* 15:20 E hebrejiko čhib: calo Kineret

²² O kralis Asa prikazinda savore manuŝenge andre Judsko, hoj te lidžan het andral e Rama o bara the o kašta, savenca o Baaša ačhavelas o foros. Palis o Asa ačhađa oleha o foros Geba andro Benjamin the o foros Micpa.

²³ Savore aver veci, so kerđa o kralis Asa the leskre viťazstva, the sar zoralarda o fori, hin pisimen andro Zvitkos le judske kralengro. Ale ov pro phuripen nasvalila pro pindre.

²⁴ O Asa muľa a parunde les andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačhila kraliske leskro čhavo o Jošafat.

O Nadab kralinel upral o Izrael

²⁵ Sar kralinelas o Asa dujto berš andre Judsko, le Jeroboamoskro čhavo o Nadab ačhila kraliske upral o Izrael a lidžalas len duj berš.

²⁶ Ale o Nadab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar the leskro dad, savo cirdelas le Izrael andro binos.

²⁷ Palis o Baaša, o čhavo le Achijoskro andral o kmeňos Jisachar, pes vzburinda pro Nadab. Murdarda les akor, sar o izraelika slugada sas rozačhade pašal o flišťiňiko foros Gibeton.

²⁸ Sar kralinelas o Asa andre Judsko trito berš, o Baaša murdarda le Nadab a ačhila pal leste kraliske andro Izrael.

²⁹ Sar ačhila kraliske, murdarda le Jeroboamoske cala famelija a na mukla ņikas te dživel, avke sar o RAJ phenda prekal peskro prorokos Achijah andral o šilo.

³⁰ Oda pes ačhila vašoda, bo o Jeroboam kerelas o bini a the le manušen andral o Izrael

lidžalas andre oda. Kale binenca cholarelas le RAJES, le Izraeloskre Devles.

³¹ Savore aver veci, so kerda o Nadab, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

³² Medik dživelas o Baaša the o Asa, sas maškar lende furt o maribena.

O Baaša kralinel upral o Izrael

³³ O Baaša, le Achijoskro čhavo, ačila kraliske upral calo Izrael andre Tirca a kralinelas bišuštar (24) berš. Oda pes ačila andro trito berš, sar kralinelas o judsko kralis Asa.

³⁴ O Baaša kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar angloda o Jeroboam, savo cirdelas le Izraeliten andro bini.

16

¹ Akor o RAJ prevakerda ko prorokos Jehu, savo sas o čhavo le Chananiskro, hoj te džal te phenel le Baašaske:

² „Me tut hazdnom upre andral o prachos a ačhadom tut vodcaske upral mire manuša andro Izrael. Ale tu tut likerehas sar the o Jeroboam a cirdnal mire manušen andro binos, hoj man aleha te cholaren.

³ Vašoda akana zničinava le Baaša the leskra famelija avke, sar oda kerdom le Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha, the leskra famelijaha.

⁴ Te vareko le Baašaskra famelijatar merela andro foros, chana les o rikone, a te merela vareko pre mała, chana les o čirikle.“

⁵ Savore aver veci, so kerda o Baaša, the leskre viťazstva, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

⁶ Palis o Baaša muľa a parunde les andre Tirca. Pal leste ačhila kraliske leskro čhavo o Elah.

⁷ O RAJ prevakerďa prekal o prorokos Jehu ko Baaša the ke leskri famelija, bo kerelas binos anglo RAJ. Peskre binenca the oleha, hoj murdardă le Jeroboamoskra famelija, pre peste anelas le RAJESKRI choli.

O Elah kralinel upral o Izrael

⁸ Andro bišušovto (26) berš, sar kralinelas o Asa andre Judsko, ačhila kraliske upral o Izrael o Elah, le Baašaskro čhavo. Ov kralinelas andre Tirca duj berš.

⁹ Ale pre leste pes ačhaďa leskro služobňikos o Zimri, savo sas velitelis upral o jepaš leskre maribnaskre verdana. Andre jekh džives o Elah mulatinelas a mačila andre Tirca andro kher le Arcasoskro, savo sas upral o palacis andre Tirca.

¹⁰ Akor avľa o Zimri a murdardă les. Ačhila pes oda andro bišueftato (27) berš, sar kralinelas andre Judsko o Asa. Avke pal o Elah ačhila kraliske o Zimri.

¹¹ Palis, sar bešla pre leskro tronos, diňa te murdarel savoredženen andral o kher le Baašaskro a na mukľa te dživel aňi jekhe muršes andral leskri famelija aňi leskre prijatelen.

¹² Avke o Zimri murdardă avri caľa Baašaskra famelija avke, sar o RAJ phenda le Baašaske prekal o prorokos Jehu,

¹³ bo o Baaša the o Elah kerenas o bini a lašarenas avre devlen a the le Izrael cirdenas andro binos. Aleha pre peste ande e choli le RAJESKRI.

¹⁴ Savore aver veci, so kerďa o Elah, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

O Zimri kralinel upral o Izrael

¹⁵ Andro bišueftato (27) berš, sar kralinelas o judsko kralis Asa, ačhila kraliske upral o Izrael o Zimri andre Tirca pro eſta džives. Akor o slugađa andral o Izrael pes rozačhade pašal o filištiniško foros Gibeton.

¹⁶ Sar pes o Izraeliti došunde andro taboris, hoj o Zimri pes vzburinda pro kralis a murdarda les, ačhade mek oda džives le Omri kraliske upral calo Izrael, savo sas velitelis upral o slugađa andro taboris.

¹⁷ Palis o Omri the calo Izrael omukle o foros Gibeton a gele pes te rozačhavel pro mariben pašal o foros Tirca.

¹⁸ Sar o Zimri dikhla, hoj o foros sas zailo, gela andro nekzoraleder kher andro palacis, podlabarda les a muła.

¹⁹ Kada pes leske ačhila vaš leskre bini, bo the ov kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka. Ov kerelas ola bini so the o Jeroboam a mek paš oda cirdelas le Izrael andro binos.

²⁰ Savore aver veci, so o Zimri kerda, the oda, sar pes vzburinda, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

²¹ Akor o Izraeliti pes rozdelinde pro duj partiji, bo varesave kamenas, hoj te el kralis o Tibni, o čhavo le Ginatoskro, ale dujto partija kamenas le Omri.

²² Ale o manuša, save ačhenas paš o Omri, sas zoraleder a zviřazinde upral le Tibnioskre manuša. Avke o Tibni muła a o Omri ačhila kraliske.

O Omri kralinel upral o Izrael

²³ Andro trandato ešebno (31) berš, sar kralinelas andre Judsko o Asa, ačhiła andro Izrael kraliske o Omri. Ov kralinelas upral lende dešuduj (12) berš – olestar šov berš andre Tirca.

²⁴ Palis le Šemerostar cinda o brehos Šomeron vaš o eftavardeš (70) kili rup*. Avke pro brehos ačhađa foros, saveske diña nav Samarija pal o Šemer, bo oda brehos sas angloda leskro.

²⁵ O Omri kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter bini sar savore kraľa angle leste.

²⁶ Ov kerelas avke sar the o Jeroboam a peskre binoha cirdña the le Izrael andro binos oleha, hoj chudle te lašarel avre devlen. Aleha pre peste ande e cholli le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri.

²⁷ Savore aver veci, so kerđa o Omri, the leskre viľazstva hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

²⁸ Sar o Omri muľa, parunde les andre Samarija. Pal leste ačhiła kraliske leskro čhavo o Achab.

O Achab kralinel upral o Izrael

²⁹ Andro tranda the ohtoto (38.) berš, sar kralinelas andre Judsko o Asa, andro Izrael ačhiła kraliske o Achab, le Omrioskro čhavo. Ov kralinelas andre Samarija bišuduj (22) berš.

³⁰ O Achab kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, bo kerelas buter bini sar savore kraľa angle leste.

* **16:24** E hebrejiko čhib: duj talenti

³¹ Na sas leske dos, hoj kerelas o bini avke sar the o Jeroboam, ale paš oda peske mek iľa la Jezabel romňake. Oj sas e čhaj le Etbaaloskri, savo sas krališ andro Sidon. Vašoda o Achab chudňa te služinel le Baaloske a te lašarel les.

³² Ov ačhađa andre Samarija chramos le Baaloske a andre oda chramos leske kerďa the oltaris.

³³ O Achab mek kerďa slupos la Ašerake a aleha pre peste anda buter e choli le RAJESKRI, le Izraeloskre Devleskri, bo sas goreder sar savore kraľa angle leste.

³⁴ Medik kralinelas o Achab, jekh murš andral o Betel, savo pes vičinelas Chijel, chudňa pale te ačhavel o foros Jericho. Ale sar o Chijel thovelas o zakladi, leskro nekphureder čhavo o Abiram muľa. Palis, sar dokerďa o foroskre brani, muľa leske the o terneder čhavo o Segub. Ov ačhađa pale o Jericho vaš o dživipena peskre čhavengre, avke sar phenďa anglo but berš o Jozua, o čhavo le Nunoskro.

17

O Eliaš zaáčhavel o brišind

¹ Akor o Eliaš, o prorokos andral o foros Tišbe andro Gilead, phenďa le kraliske Achaboske: „Avke sar dživel o RAJ, o Del le Izraeloskro, saveske me služinav: Tel kala trin berš na ela rosa, aňi na dela brišind, medik me na phenava.“

² Palis o RAJ phenďa le Eliašiske:

³ „Dža adarik pro vichodos a garuv tut paš o paňi Kerit, so hino pre vichodno sera le Jordanostar.

⁴ Odarik pijeha o pañi a le vranenge prikazindom, hoj tuke ode te hordinen o chaben.“

⁵ Avke o Eliaš odgeľa a kerďa oda, so leske phendă o RAJ a beşelas pro vichodos le Jordanos-tar paš o pañi Kerit.

⁶ Odarik pijelas o pañi a o vrani leske anenas tošara the rači o maro the o maş.

⁷ Ale pal varesavo časos o pañi odarik našľila, bo na delas andre odi phuv o brişind.

O Eliaş andre Sarepta

⁸ O RAJ phendă le Eliaşiske:

⁹ „Uşti a dŷa andro foros Sarepta paš o Sidon a ode ačh te beşel, bo me ode phendom jekha vdovake, hoj peş pal tu te starinel le chabeneha.“

¹⁰ Avke o Eliaş geľa andre Sarepta. Sar doavľa paš le foroskri brana, ipen akor ode varesavi vdova kidelas o kašta. Ov pre late zvičinda: „Mangav tut, an mange te pijel sikra pañi.“

¹¹ Sar leske džalaz te anel o pañi, mek lake phendă: „Mangav tut, an mange the sikra maro.“

¹² Oj leske phendă: „Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, nané mañ űisavo maro! Hin man ča sikra aro andro čaro the olejos andro džbanos. Ipen akana kidav o kašta, hoj te džav te tavel chaben mange the mire čhaske. Kada ela amaro posledno chaben a palis bokhatar meraha.“

¹³ „Ma dara tut!“ odphendă lake o Eliaş. „Dŷa a ker avke, sar phendăl, ale eşeb ker cikno maroro prekal ma a an les mange. Palis ker tuke the tire čhaske.“

¹⁴ Bo kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: „O aro andral tiro čaro a añi o olejos andral o

džbanos na našlola, medik o RAJ na dela pale o brišind pre phuv.' "

¹⁵ Avke oj gela a kerdá avke, sar phendá o Eliaš. A sas len but dživesa so te chal.

¹⁶ O aro andral o čaro aňi o olejos andral o džbanos na našlolas, avke sar phendá o RAJ prekal o Eliaš.

¹⁷ Pal varesavo časos lake o čhavo nasvalíla. Oda nasvalíben sas furt goreder a goreder a pro końec muła.

¹⁸ Avke oj phendá le Eliašiske: „Ó, manušeja le Devleskro, so tut kerdóm? Avlál mange te leperel mire bini a te murdarel mire čhavores?“

¹⁹ O Eliaš lake odphendá: „De mange tire čhavores!“ Palís lake les íla andral o vasta a gela leha andro upruno kher, kaj sovelas. Ode les thođa pre peskro hadžos

²⁰ a zorales pes mangelas: „RAJEJA, Devla miro, soske ada kerdál kala vdovake, ke savi avlóm te bešel? Soske la dukhadál aleha, hoj lakro čhavoro muła?“

²¹ Palís o Eliaš pašlíla upral o mulo čhavoro trival a mangelas le RAJES: „RAJEJA, Devla miro! Mangav tut, visar pale o džživipen kale čhavoreske!“

²² O RAJ šundá leskro mangipen avri a o čhavoro obdžidíla.

²³ Palís o Eliaš íla le čhavores a lígendá les tele paš leskri daj a phendá lake: „Dikh, tiro čhavoro džível.“

²⁴ A oj leske odphendá: „Akana džanav, hoj sal le Devleskro prorokos a o RAJ čačes vakereľ prekal tu!“

18

O Eliaš pes sikavel le Achaboske

¹ Pal o buter časos, sar na delas trin berš o brišind, o RAJ prevakerda ko Eliaš: „Dža a sikav tut le kraliske Achaboske, bo kamav te bičhavel pre phuv o brišind.“

² Avke o Eliaš geľa ko kralis Achab.

Andre Samarija sas bari bokh,

³ a vašoda o Achab peske diňa te vičinel le Obadiah, savo sas spravcas le palaciskro. O Obadiah igen daralas le RAJESTAR,

⁴ a sar angloda e Jezabel murdarelas le RAJESKRE proroken, ov iľa ke peste šel (100) proroken a po penda (50) len garuđa andre jaskiňa. Ode lenge hordinelas chaben the paňi.

⁵ O Achab phenda le Obadiosk: „Av predžas cali phuv, dojekh paňi the dolina, či na arakhaha dos čar prekal amare graja the mulici, hoj te na mušinas te murdarel amaro dobitkos.“

⁶ Palis pes dovakerde, ko kaj džala. Avke o Achab džalal jekha seraha a o Obadiah avra seraha.

⁷ O Obadiah sas ipen pro drom, sar pes jekhvareste arakhľa le Eliašoha. Sar les sprindžarda, peľa anglal leste a phučľa: „Sal oda tu, Eliaš, rajeja miro?“

⁸ „He, me som,“ odphenda. „Dža a phen tire rajeske, hoj som kade.“

⁹ „So ajso nalačo kerđom,“ phučľa o Obadiah, „hoj kames tire služobňikos te del andro vasta le Achaboske, hoj man te murdarel?“

¹⁰ Avke sar dživel o RAJ, tiro Del, phenav tuke, hoj o kralis tut diňa te rodel andre dojekh

narodos the krališagos. Sar leske ola kraľa phenenas, hoj na sal ode, ov pre lende ispidelas, hoj te len pre peste vera, hoj tut čačes na arakhle.

¹¹ A tu akana kames, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš hino kade.‘

¹² Se sar džava tutar het, le RAJESKRO Duchos tut šaj odlidžal het a me na džanava kaj. Sar oda džava te phenel le Achaboske a palis tut na arakhela, murdarela man. Se me, tiro služobnikos, terňipnastar lašarav le RAJES.

¹³ Či na phende tuke, rajeja miro, so me kerđom akor, sar e Jezabel murdarelas le RAJESKRE proroken? Hoj garuđom šel (100) proroken a po penda (50) len thodom andre jaskiňa a hordinavas lenge o maro the paňi?

¹⁴ A tu akana mange phenes, hoj te džav te phenel mire rajeske: ‚O Eliaš hino ade.‘ Se ov man murdarela!“

¹⁵ Pre oda leske o Eliaš phenda: „Avke sar dživel o Nekzoraleder RAJ, saveske služinav, mek adadžives man leske sikavava.“

¹⁶ Avke geľa o Obadiah oda te phenel le Achaboske. Palis o Achab džalal anglo Eliaš.

¹⁷ Sar o Achab dikhľa le Eliaš, phenda leske: „Sal oda tu, ko anes le Izraeliten andre pohroma?“

¹⁸ „Na me,“ odphenda o Eliaš. „Ale tu the tiri famelija, bo omukľan o prikazaňja le RAJESKRE a chudňan te lašarel le Baalen.

¹⁹ Akana vičin savore Izraeliten ke ma pro verchos Karmel. Vičin the le Baaloskre štar šel the penda (450) proroken, the le štar šel

(400) proroken la Ašerakren, save chan pašal o skamind la Jezabelakro.“

O Eliaš the o proroka le Baalokre pro verchos

²⁰ Akor o Achab bičhađa pal savore Izraeliti the pal le Baalokre proroka, hoj te aven pro verchos Karmel.

²¹ Androda o Eliaš geľa angle savore manuša a phenđa: „Dži kana kamen te el pro duj seri, hoj lašarena jekhvar le Devles a palis le Baal? Te hino o RAJ tumaro Del, lašaren les, ale te o Baal hino tumaro del, akor lašaren les.“

Ale o manuša leske pre oda nič na phende.

²² O Eliaš mek phenđa: „Le RAJESKRE prorokendar ačhilom ča me, ale le Baalokre prorokendar hin štar šel the penda (450).

²³ Mi anen amenge duje biken. Le Baalokre proroka peske mi kiden avri jekhe bikos, mi rozčingeren les pro kotora a mi thoven les pro kašta, ale te na podlabaren. Me palis pripravinava dujtones a thovava les pro kašta, ale aňi me na podlabarava.

²⁴ Palis le Baalokre proroka mi mangel peskre devles a me mangava le RAJES. Oda del, savo odphenela avke, hoj bičhavela e jag, hino čačas Del.“

Avke savore manuša phende: „Mištes!“

²⁵ O Eliaš phenđa le Baalokre prorokenge: „Kiden tumenge avri jekhe bikos a pripravinen les ešeb tumen, bo tumen san buter. Palis mangel tumare devles, ale e jag ma labaren.“

²⁶ Avke ile peskre bikos a pripravinde les. Tosarastar dži o dilos mangelas le Baal a

vičinenas: „Ó, Baal, odphen amenge!“ No na šundolas les, aňi lenge na odphenda, kajte khelenas the chučkerenas pašal o oltaris, so kerde.

²⁷ Palis, pro dilos, o Eliaš lendar asalas a phenda: „Vičinen pre leste zoraleder, se hino del! Talam pal varesoste gondolinel, abo geľa pro budaris, abo geľa varekhaj pro drom! Abó mek sovel a kampel les te uštavel!“

²⁸ Avke o proroka chudle te kerel bareder vika a čhingerenas pes le šablenca the le oštepenca, medik lendar na čulalas o rat, avke sar furt kerenas.

²⁹ Imar sas pal o dilos a on mek oda kerenas dži akor, sar pes anelas e račakri obeta. No le Baal na šundolas, aňi na odphenda lenge a nič pes na ačhila.

³⁰ Akor o Eliaš phenda savore manušenge: „Aven paš mande!“ Avke savore manuša avle paš leste a ov prikerďa le RAJESKRO oltaris, so sas čhido tele.

³¹ O Eliaš ila dešuduj (12) bara; ajci, keci sas o kmeňi le Jakoboskre čhavengre, saveske o RAJ phenda: „Tiro nav ela Izrael.“

³² Ole barendar ačhaďa oltaris prekal o RAJ a pašal leste kopalinda ajsó buchlo žlabos, hoj šaj andre rešlila dešuduj litri*.

³³ Palis thoďa pro oltaris o kašta a rozčhingerďa le bikos. Thoďa les pro kašta a phenda:

³⁴ „Pheraren štar vedri paňi a čhiven pre obeta the pro kašta! Keren oda pale!“ A on oda kerde.

* **18:32** E hebrejiko čhib: duj sea

Palis lenge phenda: „Keren oda tritovar!“ On oda kerde.

³⁵ O pañi čulalas pašal o oltaris a pherdžarda the calo žlabos.

³⁶ Sar avla o časos pre chabeneskri obeta, geľa o prorokos Eliaš paš o oltaris a phenda: „RAJEJA, Devla le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro: adadžives mi sprindžaren, hoj tu sal o Del andro Izrael, hoj me som tiro služobňikos a kada savoro kerav pre tiro prikazis.

³⁷ Šun man avri, RAJEJA, šun man avri, hoj kala manuša te džanen, hoj tu, RAJEJA, sal o Del a hoj tu visares lengre jile pale paš tu.“

³⁸ Androda avla andral o ňebos e jag le RAJESTAR a zlabarda e obeta, o kašta, o bara, o prachos the o pañi, so sas andro žlabos.

³⁹ Sar savore manuša kada dikhle, bandile le mujenca dži pre phuv a phenenas: „O RAJ hino Del, o RAJ hino Del!“

⁴⁰ O Eliaš lenge phenda: „Chuden le Baaloskre proroken, hoj ňiko lendar te na denašel het!“ Sar len chudle, o Eliaš len ligenda tele paš o pañi Kišon a ode len murdarda.

O Eliaš pes modlinel vaš o brišind

⁴¹ Palis phenda o Eliaš le Achaboske: „Dža, cha a pi, bo me šunav o hangos le bare brišindeskro.“

⁴² Avke o Achab geľa, hoj te chal a te pijel, ale o Eliaš geľa pro verchos Karmel. Bandila dži e phuv, o muj peske thoda maškar o khoča a

⁴³ phenda peskre slhaske: „Dža upre a dikh pro moros.“

Sar gela a rozdikhla pes, phenda: „Nane ode nič!“

O Eliaš leske phenda, hoj oda te kerel eftavar.

⁴⁴ Sar oda o sluhaskerda eftatovar phenda: „Dikhav te avel upre le morostar ajsi cikni chmarica sar e burnik le manušeskri.“

O Eliaš leske phenda: „Dža a phen le Achaboske: ‚Pripravin tuke o verdan a dža tele, hoj tut te na dochudel o baro brišind.‘ “

⁴⁵ Androda o ņebos kalila le chmarendar, chudna te phurdel e zorali balvaj a te del baro brišind. O Achab bešla andre peskro verdan a gela andro Jezreel.

⁴⁶ Le RAJESKRI zor avla pro Eliaš. Priphandla peske o gada pašal peste a denašelas anglo Achab calo drom dži o Jezreel.

19

O Eliaš denašel pro verchos Choreb

¹ O Achab phenda la Jezabelake savoro, so kerda o Eliaš, the oda, sar murdarda la šablaha savore proroken.

² Akor oj diňa te phenel le Eliašiske: „Mi maren man zorales mire devla, te tut dži tajsa andre kajsi ora, sar hin akana, na murdarava, avke sar tu murdardal mire proroken.“

³ Sar oda šundā o Eliaš, daralas pes pal peskro dživipen, ila peskre sluhaskerda a denašla andre judsko Beer-Šeba. Ode mukla peskre sluhaskerda.

⁴ Sar o Eliaš džalaskerda korkoro pal e pušta calo džives, bešla peske tel o krakos a kamla te merel. Kavke pes modlinelas: „Hin man savorestar dos,

RAJEJA miro! Le mandar o dživipen, bo me na som ňisoha feder mire dadendar.“

⁵ Palis peske pašlila tel o krakos a zasuča.

Jekhwareste pes lestar chudňa o aňjelos a phenda leske: „Ušti a cha!“

⁶ Sar pes o Eliaš obdikhla pašal peste, arakhla paš o šero maro, so sas peko pre jag, the jekh džbanos paňi. Čala, piła a pale zasuča.

⁷ Palis le RAJESKRO aňjelos avla pale, chudňa pes lestar dujtovar a phenda: „Ušti a cha, bo hin angle tu igen baro drom.“

⁸ Avke uštıla, čala a piła. Zoralarda pes ole čabeneha a džalas saranda (40) dživesa the rača, medik na dogela pre le Devleskro verchos Choreb*.

⁹ Ode geła andre jaskiňa a presuča e rat.

Akor o RAJ ke leste jekhwareste prevakerđa: „Eliaš, so kade keres?“

¹⁰ Ov odphenda: „RAJEJA, Devla Nekzoraleder, tu džanes, hoj tuke so nekfeder služinavas, ale o manuša andral o Izrael omukle e zmluva, so tuha phandle. Čhide tele tire oltara a tire proroken murdarde la šablaha! Ča me korkoro ačhilom, ale akana kamen the man te murdarel.“

¹¹ „Dža avri andral e jaskiňa a ačhav tut angle ma pro verchos, bo akana predžava pašal tu,“ phenda leske o RAJ.

Jekhwareste sas zoralı balvaj, so odphurdelas o verchi a o skali anglo RAJ pharonas, ale o RAJ na sas andre odi balvaj. Paloda e phuv zoraes razisalolas, ale aňi andre oda na sas o RAJ.

* 19:8 Abo: Sinaj

¹² Avke avla e jag, ale aňi andre odi jag na sas o RAJ. Paloda šundolas cicho jemno hangocis.

¹³ Sar oda šunđa o Eliaš, zagaruđa peske o muj le plaštoha, geľa avri a ačhađa pes angle jaskiňa.

Androda ke leste o RAJ prevakerđa: „Eliaš, so kade keres?“

¹⁴ Ov odphenda: „Mange igen džalas pal oda, hoj tuke te služinav so nekfeder, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, bo o Izraeliti omukle tiri zmluva, čhivkerde tele o oltara a murdarde tire proroken la šablaha a ňiko lendar na ačhiľa, ča me. A akana kamen te murdarel the man.“

¹⁵ O RAJ leske odphenda: „Dža pale le dromeha ke pušta paš o Damašek. Sar ode dodžaha, pomazin le Chazael kraliske upral o Aram;

¹⁶ le Jehu, le Nimšiskre čhas, pomazin kraliske upral o Izrael a le Elizeus, le Šafatoskre čhas andral e Abel-Mechola, pomazin prorokoske pre tiro than.

¹⁷ A ela avke: O Jehu murdarela sakones, kas na murdarela o Chazael, a o Elizeus murdarela sakones, kas na murdarela o Jehu.

¹⁸ No me mange muklom andro Izrael eфта ezera (7 000) manušen, save na bandiľe anglo Baal aňi les na čumidle.“

O Eliaš vičinel le Elizeus

¹⁹ Sar odarik o Eliaš odgeľa, arakhľa le Šafatoskre čhas le Elizeus ipen akor, sar orinelas e maľa. Sas les dešuduj (12) pari voli a ov korkoro lidžalas e posledno para. Sar o Eliaš džalas pašal leste, čhiđa pre leste peskro plaštoš.

²⁰ Avke o Elizeus mukľa le guruven a denašľa pal o Eliaš. Phenda leske: „Mangav tut, domuk

mange, hoj te čumidav la da the le dades, a palis džava pal tu.“

„Dža a visar tut pale!“ phendā leske o Eliaš.
„Me tut na zaačhavav.“

²¹ Avke o Elizeus geła, murdardā duje guruven a tadā len pre jag, so kerđā le kaštune jarmendar, so sas pre ola guruva, a oda mas diña te chal le manušenge. Palis odgeła a džalas pal o Eliaš a služinelas leske.

20

O Aramejčana džan pro Izrael

¹ O kralis andral o Aram, o Ben-Hadad, diña te zvičinel savore slugaden. Sas leha tranda the duj (32) krala, o graja the o maribnaskre verdana. On gele, rozačhade pes pašal o foros Samarija a džanas pre leste.

² Bičhadā muršen andro foros, hoj te phenen le izraelike kraliske le Achaboske: „Kada phenel o Ben-Hadad:

³ ‚Tiro rup the somnakaj, tire romņija the nekfeder čhave hine akana mire.‘ “

⁴ O Achab leske odphendā: „Avke sar phenes, rajeja miro the kralina, me the savoro, so man hin, hin akana tiro.“

⁵ O murša avle pale ke leste a phende: „Šun, so phenel o Ben-Hadad: ‚Kamavas tutar, hoj te des mange tiro somnakaj, rup, tire romņijen the čhaven.

⁶ A akana, tajsa andre ajso časos bičhavava ke tu mire služobņiken, save predikhena tiro palacis the o khera tire služobņikengre a lena savoro, so ela lenge pre dzeka.‘ “

7 Avke o Achab zvičinda ke peste savore izraelike vodcen a phenda: „Dikhen, hoj kada murš amenge kamel te kerel vareso nalačo. Ov mange diňa te phenel, hoj kamel miro somnakaj the rup, mire romňijen the čhaven, a me pre oda priačhilom.“

8 Palis savore vodci the manuša leske phende: „Ma šun les a ma domuk oda!“

9 Avke o Achab phenda le muršenge, saven bičhada o Ben-Hadad: „Phenen mire rajeske the kraliske, hoj oda, so ešebnovar kamelas peskre služobňikostar, les dava, ale kada, so akana mandar kamel, imar na.“ Avke on leske oda gele te phenel.

10 O Ben-Hadad leske diňa te phenel: „Mi maren man zorales mire devla, te ačhela andre Samarija dos prachos prekal mire murša po sikra andre burňik.“

11 O kralis o Achab pre oda odphenda: „Oda, ko mekča lel o zbraňe andro vasta, te na lašarel pes avke sar oda, ko imar thovel tele e šabla pal o mariben.“

12 O Ben-Hadad oda šunda akor, sar pijelas le kraľenca andro stani. Palis phenda peskre muršenge, hoj pes te pripravinen pro mariben pre Samarija. Avke pes on rozačhade pašal o foros.

13 Jekhvareste avla ko kralis Achab varesavo prorokos a phenda: „Kada phenel o RAJ: ‚Dikhes kale but slugađen? Mek adadžives tuke dava o viťazstvo upral lende, hoj te džanes, hoj me som o RAJ.‘ “

14 „Ko lidžala o mariben?“ phučla o Achab le prorokostar.

O prorokos odphenda: „O terne slugada le guvernerengre, save lidžan o fori!“

„A ko džala ešebno pro mariben?“ phučla mek o kralis.

O prorokos odphenda: „Tu!“

15 Avke o Achab diña te zvičinel ole terne slugaden – savore sas 232. Zvičinda the savore izraelike slugaden, save sas 7 000.

16 Pro dilos gele pro mariben, ipen akor, sar o Ben-Hadad sas mato, bo pijelas andro stanos le tranda the duje (32) kralenca, save leske avle te pomožinel.

17 Ešeb gele o terne slugada. Avke avle o stražnika le Ben-Hadadoskre a phende leske, hoj varesave murša aven andral e Samarija.

18 Ov lenge odphenda: „Zalen len, oda hin jekh, či aven te vakerel pal o smirom, abo aven pro mariben!“

19 O Izraeliti avenas avri andral o foros, ešeb o terne slugada, save lidžanas o mariben, a pal lende cali armada.

20 Dojekh lendar murdarda ole muršes, savo džalas pre leste. Avke o Aramejčana denašenas het a o Izraeliti denašenas pal lende. O kralis andral o Aram, o Ben-Hadad, denašla odarik het le muršenca pro graja.

21 Akor o Achab gela pal lende, zaila leske o verdana le grajenca a zničinda le Ben-Hadadoskra armada.

O Aramejčana džan pale pro Izrael

22 Palis o prorokos gela ko kralis Achab a phenda leske: „Dža, zoralar a pripravin tire slugaden, bo kavke pre aver berš o Ben-Hadad avela pre tu pro mariben.“

23 Le Ben-Hadadoskre služobnika phende leske: „Zvitazinde upral amende, bo lengro del hino del le verchengro, ale te pes lenca maraha pro rovno than, zvitazinaha amen!

24 Vašoda akana ker kada, hoj te na lidžan o maribena o krala, ale o velitelja le slugadengre.

25 Palis arakh aver muršen, ajci keci tuke mule andro mariben, a avke ker the le grajenca the le maribnaskre verdanenca. Avke džaha pes lenca te marel pro rovno than a čačes zvitazinaha pre lende.“ Ov len šunda a kerda avke.

26 A ačila pes, hoj pal o berš o Ben-Hadad vičinda le Aramejčanen a gela lenca andro foros Afek pro mariben pro Izrael.

27 O Izraeliti pes zgele, pripravinde pes a džanas pro mariben. Kerde peske taboris angle lende sar te duj cikne stadi le kozengre, ale o Aramejčana sas všadzik pal cali odi phuv.

28 Avke o prorokos avla ko kralis Achab a phenda leske: „Kavke phenel o RAJ: ‚O Aramejčana phenen, hoj me som del le verchengro a na del la dolinakro, vašoda dava kala bara armada andre tire vasta a on palis sprindžarena, hoj me som o RAJ.‘ “

29 Efta džives taborinenas jekh angle aver a pro eftato džives pes chudle te marel. O Izraeliti murdarde tel jekh džives 100 000 slugaden.

30 Ola, ko ačhile te dživel, denašle andro foros Afek, ale pro 27 000 lendar pele o foroskre muri.

O Ben-Hadad denašľa, dochudňa pes andro foros a garuđa pes andro kher.

³¹ Palis leskre služobňika leske phende: „Šundam, hoj o izraelika kraľa hine jileskre. Av, thovas pašal o per o gone a the o špargi pašal e meň a džas ko izraeliko kralis. Ko džanel, či tut na mukela te dživel.“

³² Avke kerde a gele ko kralis a phende: „Tiro služobňikos o Ben-Hadad tut mangel, hoj les te mukes te dživel.“

O Achab lendar phučľa: „Ov mek dživel? Ov hino miro phral!“

³³ Ola služobňika oda ile sar lačo znameňje lestar, viužinde oda a phende: „O Ben-Hadad hino tiro phral!“

O Achab phendľa: „Džan a anen les ke ma!“

Avke o Ben-Hadad avľa ke leste, ov les iľa pre peskro verdan

³⁴ a phendľa leske: „O fori, so iľa miro dad tire dadestar, dava tuke pale. Šaj tuke keres andro Damašek pro ulici o placi avke sar varekana miro dad andre Samarija.“

O Achab leske phendľa: „Sar phandava tuha e zmluva, mukava tut te džal.“ Avke leha phandľa e zmluva a premukľa les.

O prorokos odsudzinel le Achab

³⁵ Akor jekh dženo maškar o proroka phendľa avre dženeske, avke sar leske phendľa o RAJ: „Demav man!“ Ale ov oda na kerďa.

³⁶ Avke oda prorokos leske phendľa: „Sar mandar oddžaha het, o levos tut murdarela, bo

na šundal le RAJES!“ Sar lestar oda dženo geľa het, o ľevos pre leste chuċiľa a murdarda les.

³⁷ Palis oda prorokos arakhľa avres a phenda leske: „Demav man!“ Avke oda murš les igen demada a dukhada.

³⁸ Androda o prorokos geľa te užarel le izrae-like kralis Achab pro drom a o jakha peske zagaruđa le khosneha, hoj les te na sprindžaren.

³⁹ Sar o kralis odarik predžalas, ov zviċinda zorales pre leste: „Tiro služobņikos sas andro mariben a vareko ke ma anda varesave muršes a phenda mange: ‚Stražin kale muršes! Te denašela, počineha tire dživipnaha, abo tranda the štar (34) kili rupoha.‘

⁴⁰ Ale medik me, tiro služobņikos, vareso aver keravas, ov jekhvareste denašla.“

Pre oda leske phenda o Achab: „Tu korkoro tut odsudzindal a mušines te počinel.“

⁴¹ Ale ov peske sigo iľa pal o jakha tele o khosno a o Achab sprindžarda, hoj hino jekh le prorokendar.

⁴² Palis oda prorokos phenda le kraliske: „Kavke phenel o RAJ: ‚Vašoda, hoj premukľal le Ben-Hadad, pal savo prikazindom, hoj te merel, akana lava tiro dživipen vaš leskro a tire manušen vaš leskre manuša.‘ “

⁴³ Avke o izraeliko kralis Achab igen cholisalċiľa a džalas pale khere andre Samarija nalaċha dzekaha.

21

Le Nabotoskri viņica

¹ Le Nabot andral o Jezreel sas viñica pašes paš o palacis le Achaboskro.

² Andre jekh džives phendā o kralis Achab le Nabotoske: „De mange tiri viñica, so hiñi pašes paš miro palacis, bo kamav ode te sadzinel e zeleñina. Dav tut vaš late mek feder, sar tut hin, a te na, počinava vaš late ajci, keci mol.“

³ O Nabot leske odphendā: „O RAJ man mi chrañinel, hoj me la tuke te dav, se oda hin o đedictvos pal mire phure dada!“

⁴ Akor o Achab avla khere choľamen the andre nalači dzeka vaš oda, so leske phendā o Nabot. Pašlila pro hadžos, sas visardo ke fala a na kamelas nič te chal.

⁵ Akor avla ke leste leskri romñi e Jezabel a phučla lestar: „So pes ačhila? Soske tut hin nalači dzeka? Soske na chas nič?“

⁶ Ov lake odphendā: „Vaš oda, so mange phendā o Nabot. Kamľom lestar te cinel e viñica vaš o love abo, te kamľahas, diňomas les vaš late mek feder viñica, sar les hin. Ale ov phendā, hoj la mange na dela.“

⁷ Oj leske phendā: „Či na sal tu kralis andro Izrael? Ušti, cha vareso a ma trapin tut! Me tuke odi viñica dochudava a dava la tuke!“

⁸ Palis oj andro nav le Achaboskro pisindā o lila, zapečafindā leskra pečafaha a bičhadā len le uradņikenge the le vodcenge, save bešenās le Nabotoha andro foros Jezreel.

⁹ Andro lila pisindā: „Den te džanel savorenge, hoj ela o postos. Sar o manuša ena jekhetane, thoven le Nabot te bešel pro pačivalo than.“

¹⁰ Arakhen varesave bijedevleskre muršen a

thoven len te bešel anglal leste. Mi phenen pre leste, hoj prekošelas le Devles the le kralis. Palis les mi len avri andral o foros a mi čhivkeren andre leste le barenca, medik na merela!“

¹¹ Avke o uradnika the o vodci, save leha bešenas andro foros Jezreel, kerde avke, sar lenge pisinda andro lila e Jezabel.

¹² On dine avri o postos a le Nabot thode te bešel pro pačivalo than.

¹³ Akor avle ola duj bijedevleskre murša, bešle anglal leste a chudle te vakerel pro Nabot, hoj prekošelas le Devles the le kralis. Avke les o manuša ile avri andral o foros a čhivkerenas andre leste le barenca, medik na muľa.

¹⁴ Palis la Jezabelake dine te džanel: „O Nabot sas murdardo le barenca.“

¹⁵ Sar pes e Jezabel dodžanla, hoj o Nabot muľa, phenda le Achaboske: „Ušti a dža. Le e viňica, so tuke na kamla te bikenel o Nabot, bo ov imar na dživel, hino mulo.“

¹⁶ Sar o Achab šunda, hoj o Nabot muľa, geľa te zalel leskri viňica.

O Eliaš dovakerel le Achaboske

¹⁷ Akor o RAJ prevakerda ko Eliaš andral o Tišbe:

¹⁸ „Ušti a dža anglo izraeliko kralis Achab andral e Samarija, bo ipen akana hino andre le Nabotoskri viňica, hoj la peske te zalel.

¹⁹ Phen leske, hoj kada phenel o RAJ: „Murdarda le Nabot a mek kames te lel leskri viňica? Ode, kaj o rikone lizinenas le Nabotoskro rat, lizinenas the tiro rat.“

²⁰ Palis o Achab phenda le Eliašiske: „Arakhlal man, nepřijatelina miro?“ O Eliaš odphenda:

„He, bo tut oddiňal, hoj te keres o nalačhipen anglo RAJ.

²¹ Avke o RAJ tuke phenel: ‚Vaš oda, so kerďal, anava pre tu e bibach. Zňičinava andro Izrael savore muršen andral tiri famelija, či le otroken vaj slobodnen.

²² Tira famelijaha kerava avke, sar kerďom le Jeroboamoha, le Nebatoskre čhaha, the le Baašaha, le Achijoskre čhaha, bo le Izrael cird-ehas andro binos a kerehas oda, so man anelas andre choli.‘

²³ O RAJ phenel the pal e Jezabel, hoj o rikone chana lakro felos paš o foroskre muri andro Jezreel.

²⁴ A te vareko andral le Achaboskri famelija merela andro foros, chana les o rikone, a te leske vareko merela pre mala, chana les o supi.“

²⁵ (Ńisavo kralis pes na oddiňa te kerel o nalačhipen anglo RAJ avke sar o Achab, bo andre savoreste les ispidelas leskri romňi e Jezabel.

²⁶ O Achab pes likerelas igen namištes oleha, hoj bandolas angle aver devla avke sar the o Amorejčana, saven o RAJ tradľa avri anglal o Izraeliti.)

²⁷ Sar o Achab šunďa kala lava, čhingerďa pre peste o gada a urďa pre peste o gada le gonestar. Poscinelas pes, sovelas andro gada le gonestar a sas igen smutno.

²⁸ Avke o RAJ phenďa le prorokoske Eliašiske:

²⁹ „Dikhľal, sar pes o Achab angle ma pokorinda? Vašoda, hoj ada kerďa, na kerava odi bibach, so leske phenďom, medik ov dživela, ale kerava oda, sar ela kralis leskro čhavo.“

22

O Achab na šunel le prorokos Micha

¹ Trin berš na sas mariben maškar o Aramejčana the Izraeliti,

² ale pro trito berš geľa o judsko kralis Jošafat ko izraeliko kralis Achab.

³ O Achab phendä peskre služobňikenge: „Se tumen džanen, hoj o foros Ramot-Gilead hino amaro. Soske na keras nič, hoj les te las andral o vasta le aramejike kraliske?“

⁴ Avke phučľa le Jošafatostar: „Aveha manca pro mariben pro Ramot-Gilead?“

O Jošafat leske odphendä: „Som tuha, mire manuša hine tire manuša a mire graja hine tire graja.“

⁵ Ale o Jošafat phendä le izraelike kraliske: „Phuč ešeb, so phenel pre oda o RAJ.“

⁶ Avke o izraeliko kralis zvičinda vaj štar šel (400) proroken a phučľa lendar: „Šaj džav pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“

„Dža!“ odphende leske. „O RAJ les dela le kraliske andro vasta!“

⁷ Ale o Jošafat phučľa: „Nane ade mek aver prorokos le RAJESKRO, hoj lestar te phučas?“

⁸ O Achab leske odphendä: „Hin ade mek o Micha, le Jimloskro čhavo, prekal savo šaj phučas le RAJESTAR, ale me les našti avri ačhav, bo šoha mange nič lačo na prorokinel, ča nalačo.“

„Ma vaker avke, kralina!“ phendä o Jošafat.

⁹ Avke o izraeliko kralis peske diňa te vičinel jekhe uradňikos a phendä leske: „Sigo dža a an mange le Micha, le Jimloskre čhas!“

10 O Achab the o Jošafat bešenas pre peskre troni andre Samarija paš e foroskri brana pre oda than, kaj pes marel avri o zrnos, a sas urde andro kralengre plašti a savore proroka anglal lende prorokinenas.

11 Jekh lendar, o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, peske kerđa trastune rohi a vičinelas: „Kada phenel o RAJ: ‚Kale rohenca predemeha le Aramejčanen, medik len na murdareha.‘ “

12 Savore proroka kavke prorokinenas: „Dža pro Ramot-Gilead a ela tumen bach! Bo o RAJ les dela tuke andro vasta.“

13 Oda murš, savo geľa pal o Micha, phendä leske: „Dikh, savore proroka prorokinenas le kraliske bach. The tu prorokin bach sar ola proroka!“

14 Ale o Micha leske odphendä: „Avke sar dživel o RAJ, me vakerava oda, so o RAJ phenela.“

15 Sar avľa ko kralis Achab, phučľa lestar: „Micha, šaj džas pro mariben pro Ramot-Gilead, abo na?“

„Džan a zviťazinena. O RAJ les dela andro vasta le kraliskre!“ phendä leske.

16 Ale o kralis leske phendä: „Kecivar tuke mušinav te phenel, hoj sar manca vakeres andro nav le RAJESKRO, hoj mange te phenes ča o čačipen?“

17 O Micha phendä: „Dikhľom calo Izrael rozčhido pal o verchi sar bakroren bi o pastjeris. A o RAJ phendä: ‚Kale manušen nane ko te lidžal. On šaj džan andro smirom khere.‘ “

18 Akor phendā o Achab le Jošafatoske: „Na phendom tuke, hoj mange na prorokinel nič lačo, ča nalačo?“

19 O Micha mek phendā: „Šun akana o lav le RAJESKRO! Dikhłom le RAJES te bešel pro tronos a savore aňjelen te ačhel pašal leste, pre čači the balogñi sera.

20 O RAJ phučła: „Ko kerela upre le Achab, hoj te džal pro mariben andro Ramot-Gilead a hoj ode te merel?“ Jekh phenelas kavke a dujto kavke.

21 Androda avła varesavo duchos anglo RAJ a phendā: „Me leha thovava avri!“ O RAJ lestar phučła: „Sar?“

22 Avke oda duchos phendā: „Me kerava, hoj o proroka le Achaboske te klaminen.“ O RAJ phendā: „Tu leha čačes thoveha avri. Dža a ker ada!“

23 Akana pes avke the ačhiła! O RAJ kerđa, hoj savore tire proroka tuke te klaminen. O RAJ diňa avri pre tu e bibach.“

24 Androda o Cidkijah, le Kenaaniskro čhavo, geła ko Micha, demađa les pal o muj a phendā: „Kana mandar geła het o Duchos le RAJESKRO, hoj te vakerel tuha?“

25 O Micha phendā: „Tu korkoro dikheha andre oda džives, sar denašeha tut te garuvel kher kherestar.“

26 Avke o Achab phendā: „Chude le Micha a lidža les ko foroskro velitelis Amon the ko kraliskro čhavo Joaš.

27 A phen, hoj o kralis kavke prikazinel: „Thoven les andre bertena a den les te chal ča

maro the pañi, medik na avava bachtales pale.’
“

²⁸ Ale o Micha phenda: „Te tu aveha bachtales pale, ta akor o RAJ na vakerelas prekal ma.“ A mek phenda: „Šunen ada, savore manuša!“

Le Achaboskro meriben

²⁹ O izraeliko kralis Achab the o judsko kralis Jošafat gele pro mariben pro Ramot-Gilead.

³⁰ O Achab phenda le Jošafatoske: „Me man preurava andre aver gada, sar džava andro mariben, ale tu pre tu muk tiro kraliskro plaštos.“ Avke o Achab pes preurda andre aver gada a geľa andro mariben.

³¹ O kralis andral o Aram prikazinda peskre tranda the duj velitelenge (32) upral o marib-naskre verdana: „Te na džal tumenge pal ñikaste, ča pal o izraeliko kralis.“

³² Sar o velitela dikhle le Jošafat, gondolinde, hoj oda hin o izraeliko kralis, a gele pre leste. Akor o Jošafat zvičinda

³³ a sar pre oda avle, hoj oda nane o izraeliko kralis, preačhile pre leste te džal.

³⁴ Androda varesavo slugadis ča avke livinda andral o lukos a trafinda le Achab maškar o pancjeris. Avke phenda o Achab le manušeske, savo lidžalas leskro verdan: „Visar tut a lidža man het andral o mariben, bo som zrañimen.“

³⁵ Ale oda džives sas o mariben zoralo a o Achab mušinda te ačhel calo džives andro verdan anglo Aramejčana. O rat andral leskri rana čulalas andro verdan a rači muľa.

³⁶ Sar zagela o kham, andro taboris šundila te vičinel: „Dojekh murš mi džal pale andre peskro foros the andre peskri phuv.

³⁷ O kralis muła!“ Palis gele andre Samarija a ode les parunde.

³⁸ Sar leskro verdan žužarenas le ratestar paš o pañi andre Samarija, o rikone chlipinenas leskro rat a o lubña andre landonas, avke sar phenda o RAJ.

³⁹ Savore aver veci, so o Achab kerđa, the oda, sar o palacis obthoda la slonovinar a sar zoralarda o fori, hin pisimen andro Zvitkos le izraelike kralengro.

⁴⁰ Sar o Achab muła, pal leste ačila kraliske leskro čhavo o Achazijah.

O Jošafat kralinel upral e Judsko

⁴¹ Sar imar kralinelas o Achab upral o Izrael štarto berš, ačila kraliske upral e Judsko o Jošafat, le Asaskro čhavo.

⁴² Le Jošafatoske sas tranda the pandž (35) berš, sar ačila kraliske, a andro Jeruzalem kralinelas biš the pandž (25) berš. Leskri daj pes vičinelas Azuba, oj sas le šilchioskri čhaj.

⁴³ Ov kerelas oda, so sas le RAJESKE pre dzeka, avke sar leskro dad o Asa.

⁴⁴ Ale o thana, kaj lašarenas le modlen, na zničinda a o manuša ode dureder obetinas a labarenas kadidlos.

⁴⁵ Maškar o Jošafat the izraeliko kralis sas o smirom.

⁴⁶ Savore aver veci, so o Jošafat kerđa, leskre maribena the o vitazstva hine pisimen andro Zvitkos le judske kralengro.

⁴⁷ Ov tradňa het andral odi phuv le muršen the džuvlen, save služinenas sar lubňa pre ola thana, kaj lašarenas peskre devlen. On sas ode, kanastar sas kralis leskro dad o Asa.

⁴⁸ Andro Edom akor na sas kralis, ča uradňikos.

⁴⁹ O Jošafat diňa te ačhavel o lodí, hoj te džan pro moros andro Ofir pal o somnakaj. Ale o lodí na gele, bo tašlile paš o Ecjon-Geber.

⁵⁰ Akor o Achazijah, le Achaboskro čhavo, phenda le Jošafatoske: „Mi džan mire služobňika pro lodí tire muršenca.“ Ale o Jošafat oda na kamla.

⁵¹ O Jošafat muľa a sas parundo andro kraliskro hrobos andro Foros le Davidoskro. Pal leste ačiľa kraliske leskro čhavo o Jehoram.

O Achazijah kralinel upral o Izrael

⁵² Le Achaboskro čhavo o Achazijah ačiľa kraliske upral o Izrael andre Samarija, sar kralinelas o Jošafat imar dešueftato (17.) berš.

⁵³ Kerelas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka, the oda, so leskro dad, e daj the o Jeroboam, le Nebatoskro čhavo, savo cirdelas le Izrael andro binos.

⁵⁴ O Achazijah lašarelas the služinelas le Baaloske. Aleha pre peste anelas le RAJESKRI cholí avke sar the leskro dad.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word
for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849